

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 19.

Joi, 21 Mai 1936

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) POLITICA INTERNĂ :		c) MINORITARE :	
Presa belgiană	390	Presa bulgară	391
b) ECONOMIE ȘI FINANȚE :		d) CULTURĂ ȘI ARTA :	
Presa engleză	390	Presa polonă	391
" cehoslovacă	390	e) DIVERSE :	
" germană	390	Presa elvețiană	391
" maghiară	391	" germană	392

BCU Cluj / Central University Library Cluj

	Pag.		Pag.
II. IN JURUL CONFERINȚELOR DELA BELGRAD		VI. EVENIMENTELE POLITICE DIN AUSTRIA	
Presa greacă	392	Presa austriacă	401
" cehoslovacă	393	" franceză	402
" elvețiană	393	" germană	404
III. CHESTIUNEA ABISINIEI ȘI SANȚIUNILE		" engleză	404
Presa italiană	393	" sovietică	404
" franceză	394	" cehoslovacă	405
" engleză	396	" elvețiană	405
" germană	397	" iugoslavă	406
" sovietică	398	" polonă	406
" elvețiană	398	" maghiară	406
" iugoslavă	398	" bulgară	406
" polonă	399	VII. SCHIMBAREA DE GUVERN DIN POLONIA	
IV. DUPĂ DENUNȚAREA TRATATULUI DELA LOCARNO		Presa polonă	407
Presa engleză	399	" franceză	407
" franceză	399	" maghiară	407
V. SITUAȚIA POLITICĂ DIN FRANȚA		" iugoslavă	407
Presa franceză	399	" evreiască din străinătate	407
" engleză	400	VIII. PROBLEME EUROPENE	
" germană	401	Utopia revizionismului maghiar	407
" iugoslavă	401	Înțelegerea baltică	408
" polonă	401	IX. CHESTIUNI MONDIALE	
		Japonia și U. R. S. S.	408
		Chestiunea datoriilor de război	408
		Acordul naval anglo-sovietic	408

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

POLITICA INTERNĂ

Presa belgiană.

Ziarul flamand HET LAATSTE NIEUWE din Bruxelles publică o fotografie a bustului lui Ion G. Duca, ridicat și desvelit de curând la Ploiești, adăugând și un scurt rezumat al declarațiilor politice ale d-lui prim-ministru G. Tătărescu, făcute cu acest prilej.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa engleză.

Publică amănunte despre acordul intervenit între guvernul român și cel englez, cu privire la plata datorităilor comerciale. „Acordul prevede înființarea unui sistem de compensații (clearing house), care va începe operațiile dela 10 Iunie încolo, dar va fi în funcție cu un acord tehnic suplimentar făcut cu Banca Națională a României“.

GREAT BRITAIN AND THE EAST, 14 Mai, face într'o dare de seamă asupra acordului anglo-român, următorul comentariu:

„Din cauza soartei nefericite a celor două acorduri anterioare va exista o tendință naturală în cercurile britanice, de a nu se pronunța asupra valorii acordului actual înainte de a vedea ce rezultate practice va avea.

„El se prezintă ca un aranjament destul de complicat. Pentru a avea un succes real, va fi însă necesar ca comerțul între România și Marea Britanie să se mențină la același nivel.

„Orice export britanic excesiv ar răsturna echilibrul în cazul când nu s'ar efectua un export corespunzător de mărfuri românești în Marea Britanie“.

Presa cehoslovacă.

Ziarele cehoslovace, de limbă germană: PRAGER PRESSE din Praga, TAGESBOTE din Brno, GRENZBOTE din Bratislava și FREIHEIT din Topolitz publică o telegramă cu știrea în text identic:

„În România se fac cercetări noi, ca să se stabilească întinderea și cuprinsul bogăției petrolifere. Experții sunt de părere că zăcămintele de petrol din România ajung încă pentru un secol, chiar dacă exploatarea s'ar intensifica și s'ar înmulți exportul considerabil. Foarte interesant este presupunerea că în imediatele împrejurimi ale Bucureștilor s'ar găsi mari întinderi de petrol și că Bucureștii ar fi așezat pe un lac sărat, imens, subteran, și pe teren petrolifer. S'ar putea deci, foarte ușor întâmpla, ca într'o bună zi să țâșnească petrolul într'una din străzile principale din București și o sondă puternică să isbucnească“.

Presa germană.

HAMBURGER NACHRICHTEN din Hamburg publică știrea că:

„Banca Națională a României pretinde vapoarelor internaționale, care navighează pe Dunăre, să plătească combustibilul petrolifer, de care au nevoie din porturile românești, în devoire de monedă forte apuseană. Societățile străine de navigație pe Dunăre au înaintat un protest Comisiei Europene a Dunării, împotriva acestei pretenții a B. N. R., invocând convenția internațională care

prevede că aprovizionarea cu combustibil se face în valuta națională a țării furnizoare. Dacă, totuși, Banca Națională a României va stăruii și va impune punctul ei de vedere, atunci, fără îndoială, ca navlul transporturilor pe Dunăre se va scumpi simțitor“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din Mai publică un articol intitulat „Bugaz, un nou port românesc“, în care se scrie:

„Pe litoralul basarabean al Mării Negre se simte lipsa unui port maritim înzestrat cu mijloace moderne de primirea vapoarelor și de încărcarea și descărcarea lor. Cum ținutul Basarabiei de Sud e bogat în cereale destinate exportului pe căile maritime, cu navlu ieftin, guvernul român plănuiește (și a și întocmit lucrările pregătitoare), să desvolte modestul port Bugaz, transformându-l într'un port important maritim. Condițiile naturale sunt prielnice acestui plan, fiindcă adâncimea apei la revărsarea Nistrului în Mare, la Bugaz, e de 8 metri și 50 cm, iar la țarm de 11 metri, așa încât portul poate fi accesibil și vapoarelor mari. Apoi condițiile climatului sunt de asemenea din cele mai bune, fiindcă aici apele nu îngheață niciodată, decât în poșgițe subțiri care nu contează și deci nu pot fi o piedică.

„În sfârșit, lucrările pentru desăvârșirea portului potrivit cerințelor și nevoilor de permanentă utilizare, sunt necostisitoare, fiind apreciate la un total de 220 de milioane de lei, în care sunt socotite toate instalațiile și înzestrările necesare.

„Guvernul român, încheie ziarul, apreciind importanța negoțului de mărfuri dintre România și Ucraina, în urma reluării raporturilor diplomatice, politice și comerciale dintre cele două țări vecine, precum și legătura dintre Constanța-Brăila-Galați, Sulina cu Odessa, prin intermediul Bugazului, e hotărât să înceapă chiar în cursul anului 1936 aceste lucrări de dezvoltare și înzestrare a portului Bugaz, mai ales că amortizarea cheltuielilor se va face repede, dată fiind productivitatea apreciată a noului port“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 16 Mai publică un articol intitulat „Politica comercială externă a României“, în care se ocupă de situația economică a României și de importul și exportul țării, ca și de politica comercială actuală.

După ce se dau o serie de date statistice și tot felul de calcule comerciale asupra importului și exportului României, în trecut, se afirmă că, în 1935 țara românească s'a bucurat de o balanță comercială favorabilă, activă, fiindcă a exportat de 16 miliarde și 470 milioane lei, și a importat numai de 10 miliarde și 420 milioane lei, dar această diferență favorabilă balanței comerciale active provine desigur și din restrângerea importului prin contingentare.

Examinând de aproape, în lumina cifrelor statistice, atât de docile și de incontrollable, autorul articolului voește să demonstreze că politica comercială a României e stânjenită în activitatea ei de contingentele și conjuncturile așa de variate și de surprinzătoare ale evenimentelor politice externe a statelor europene.

Conflictul italo-abisinian, cu consecințele lui recente, după victoria italiană, frământările politice interne din Anglia și din Franța, conflictul puterilor locarniene cu Germania, pe chestia Rhenaniei, sbuciumările austriace dela Viena și cele din Grecia, ca și neliniștea din Spania,

și agitațiile politice din sânul Ligii Națiunilor, în sfârșit, îngrijorările politice din toate țările, în legătură cu amenințările unui viitor războiu, toate la un loc creează și României, ca dealtfel și celorlalte țări, o situație din cele mai grele pentru economia ei națională.

Acestea sunt, în rezumat, considerațiile și concluziile ziarului citat.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG și & UHR ABENHBLATT din Berlin din 16 Mai, vorbind de târgul de mostre din Breslau, destinat legăturilor comerciale ale Germaniei cu țările din Sud-Estul european, târg la care participă șase State, și anume: România, Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria și Turcia, scrie între altele.

„In desfășurarea expoziției târg din Breslau pentru sudetul Europei trebuie să subliniem că asupra României s'a concertat atenția specială a vizitatorilor.

„Din cele 4 milioane de Rentenmark destinate schimbului de mărfuri germano-român prin contingentare, s'au acoperit în primele trei zile trei milioane de Rek., încheindu-se afaceri de mașini și motoare industriale, automobile, mașine de scris, faianță, lacăte, oțelărie, chimicale, material de construcții pentru sonde etc., toate destinate României, iar Germania a comandat material lemnos, cereale, oleaginoase, găini vii și tăiete, porci și vite cornute și petrol, în compensație. Peste câteva zile întreaga sumă destinată acestei contingentări reciproce va fi acoperită, mai ales că o mare atracție o formează covoarele, articolele de țesături țărănești și cele de industrie casnică“.

NIEDERSÄCHSICHE TAGESZEITUNG din Hannover și DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din Berlin, scriu că între guvernul român și cel francez s'a încheiat și semnat noul tratat comercial care va intra în vigoare la 1 Iunie 1936, prin care s'a perfectat contractul de furnitura petrolului rezultat din redevența Statului Român.

Ministrul negoțului francez, d. Bonnet a declarat după încheierea noii convențiuni, că „Francezii s'au străduit să înlesnească încheierea favorabilă a acestei convenții.

„Rezultatul la care s'a ajuns ne îndrituiește să afirmăm că bunele legături existente între Franța și România, în toate domeniile, au fost sporite și desăvârșite“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG, FRANKFURTER ZEITUNG, KÖLNISCHE ZEITUNG GERMANIA, HAMBURGER FENDENBLATT și RIEDERSÄCHSISCHE, TAGESZEITUNG HONOVRAȘIA din 17 Mai publică scurte notițe la rubrica economică, prin care anunță încheierea unui contract de petrol între Statul Român și soc. „Petrofina Franceză“. Pe baza acestui contract „Petrofina Franceză“ se obligă să cumpere din România timp de 12 ani, câte 75.000 vagoane de petrol, anual, dintre care 25.000 de vagoane produse petrolifere rafinate, 25.000 de vagoane petrol brut (țifeiu) și 25.000 de vagoane din patrimoniul societăților particulare de petrol din România. Statul Român garantează executarea contractului prin societățile petrolifere din România.

Ziarele amintite mai scriu că acest important contract servește României nu numai interesele sale comerciale, dar și pentru amortizarea unor vechi datorii de material necesar apărării naționale, ca și pentru plata înzestrării armatei române cu material modern.

Se dau și câteva amănunte tehnice asupra condițiilor de preț și de plată.

KÖLNISCHE ZEITUNG din 17 Mai scrie că în primul trimestru al anului 1936, Austria și-a încheiat bilan-

țul comercial cu un pasiv de import de 22 milioane de shillingi, dintre care 6 milioane și 200.000 shillingi sunt în favoarea României.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 17 Mai anunță că la Berlin s'a întemeiat o nouă societate germano-română pentru promovarea exportului și importului dintre Germania și România. Capitalul inițial e de 20.000 de Rentenmark, cu perspective de dezvoltare după posibilitatea afacerilor.

Presa maghiară.

PESTER LLOYD din Budapesta, din 10 Mai, anunță că guvernul român a hotărât să desvolte, în ținutul Făgărașului, industria chimică a Statului pentru satisfacerea nevoilor apărării naționale.

MINORITARE

Presa bulgară.

LA PAROLE BULGARE din 12 Mai comentând conferința pe care d. profesor Nicolae Iorga a ținut-o în ziua de 6 Februarie în fața Comitetului de Studii ale Europei Centrale, asupra problemei minorităților, scrie între altele:

„Ideile exprimate de către fostul prim-ministru nu vor contraveni niciodată adevăratelor interese ale națiunii.

„Putem să nu fim de acord cu toate ideile savantului și omului politic român, le putem găsi incomplete, necuprinzând problema în totalitatea ei; dar ele prezintă un interes de primă importanță, mai ales la un moment când numeroase țări și în special România, suferă de influența mișcărilor de netoleranță și antiminoritare. Situația pe care d. profesor Iorga o ocupă în țara sa, din punct de vedere moral, politic și științific, mărește importanța concepțiilor sale“.

CULTURĂ ȘI ARTĂ

Presa polonă.

Ziarele polone din 18 Mai publică dări de seamă despre succesul repurtat de corul Carmen.

KURJER WARSZAWSKI scrie: „Corul Carmen a executat cu adevărată măiestrie, sub direcția d-lui Chirescu, câteva, extrem de frumoase și melodioase cântece populare românești, îndelung aplaudate de public. A plăcut îndeosebi frumusețea vocii de soprană a d-nei Evantia Costinescu, precum și tenorul Vasiliu“.

In ziarul KURJER PORANNY, distinsul compozitor Maklakiewicz relevă însușirile de dirigiuitor ale d-lui Chirescu și calitățile corului, afirmând că sala a răsplătit pe drept cuvânt, prin aplause îndelung repetate această producțiune de prim ordin.

GAZETA POLSKA și alte ziare de dimineață publică de asemeni dări de seamă foarte elogioase.

DIVERSE

Presa elvețiană.

ZÜRICHER ZEITUNG publică un articol intitulat: „Bucureștii în dezvoltare“, în care redactorul H. S., care a vizitat de curând capitala României, descrie ce a văzut. Intre altele, ziaristul scrie:

„De trei ani domnește în București o febrilă activitate

de construcții. Pe toate străzile se construiesc case-formidabile, blocuri imense, cu 8 — 10 până la 14 etaje, într'un tempo cu adevărat american. Se taie bulevarde largi, se desfundă străzile rău pavate, ca să fie betonate și pavate cu asfalt. Se nasc ca din povești cartiere-parcuri, cu vile cochete sau cu case moderne, pentru locuințe practice necesare oamenilor cu mijloace restrânse. Intreg orașul e un șantier. Bucureștii se modernizează și se transformă în metropolă apuseană, văzând cu ochii. În centru s'au înălțat peste 400 de blocuri și într'un singur an s'au construit peste 3.000 de case de diferite cuprinsuri, iar în ultimii cinci ani s'au înălțat, ca prin farmec, peste 15.000 de clădiri de toate dimensiunile și pentru toate pungile. De altfel domnea în anii de după războiu o criză de locuințe, fiindcă Bucureștii și-au întretit populația în 20 ani, dela 300.000 de locuitori în 1916 a ajuns azi la 900.000 de locuitori.

„Dar desvoltarea se mai datorește și căderii băncilor și crizei de afaceri comerciale obișnuite, ca și crizei de circulație monetară și de credit, care a culminat în legea conversiunii. Lumea, înfricoșată de nesiguranța depunerilor, a năvălit asupra proprietății imobiliare și și-a investit toate economiile în case și blocuri productive.

„Oricare ar fi cauzele, capitala României a profitat și de criză, înfrumusețându-se într'un deceniu cât n'ar fi fost în stare în timpuri normale într'o jumătate de veac.

„Dar trebuie să amintim, că alături de podoabele clădirilor moderne mai sunt o mulțime de străzi și case de urtă înfățișare, care așteaptă târnăcopul.

„Progresul e încă formidabil“.

Revista ilustrată SCHEWEIZERISCHE MODEZEITUNG din Lofingen publică, în Nr. 10 din 1936, o pagină cu patru fotografii, artistic reușite, care înfățișează „grădina mănăstirii Văratec“, „călugărițele dela Văratec în atelierul de războaic“, o măicuță cu toaca, chemându-și surorile la rugăciune“ și „cinci călugărițe în jurul iconostatului, citind biblia“.

Fotografiile sunt însoțite de scurtă explicație intitulată „Călugărițele libere dela Văratec“, în care se spune că: „În mijloc de codru des, sunt presărate, în jurul mănăstirii de maiei, numită Văratec, vreo sută de frumoase căsuțe albe, curate, în care trăesc cam vreo 600 de călugărițe, între 18 și 80 de ani, care se îndeletnicesc cu țesutul de covoare și cu găzduirea și omeni-

rea oșpeților, care aici își caută vara odihnă și duioasă mângâiere, după aspra muncă de peste an. Ele sunt libere să-și ia concediu, între două săptămâni și două luni, în care timp se pot duce pe la rude sau cunoștințe. Cele mai multe sunt văduve sau fete orfane, care s'au călugărit pentru pocăință, sau ca să-și găsească un rost și un cămin mângâietor și ferit de amărăciuni și necazuri.

„Intreaga mănăstire, cu tot ce o încoanjoară, e de un pitoresc rar, minunat și prielnic, cum nu se mai poate pentru recreația sufletească și însănătoșirea trupescă“.

În Nr. 12, aceeași revistă publică o altă pagină de fotografii, cu țărance române, chipeșe, din Dobrogea, în costume naționale, frumos împodobite cu flori, Ilustrațiile înfățișează pe țărâncile noastre preocupate de cochetație și dresuri, care să le înfrumusețeze făptura.

NEUESTE NACHRICHTEN din Lucerna, publică o fotografie care înfățișează un mănunchi de fete, în costume pitorești naționale românești, în jurul unei frumoase colecții de ouă de Paști, încondeiate.

DAS KLEINE FRAUENBLATT din Berna, publică un interesant și pitoresc articol, cu fotografii, intitulat: „Târgul de căsătorii de pe muntele Găina“, în care se descrie cu toate amănuntele, tradiționalul „târg de fete“ din Munții Apuseni, cu toate obiceiurile moșilor și crișenilor, care se adună aci, în puterea verii, să se bucure și să petreacă, după datină și lege, cu tutoiul tulnicelor, în toată voia sufletelor lor sburdalnice și vesele. De asemenea se face și un scurt istoric al originii denumirii Muntelui Găina, ca provenind din legenda bogăției durifere a ținutului, legendă care datează încă de pe vremea Romanilor.

Presă germană.

Ziarul DER FREICHEITSKAMPF din Dresda anunță că:

„În România, direcția poștelor va emite o serie nouă de mărci poștale de 1 și 2 lei, cu prilejul „lunii Bucureștilor“ și aniversării celor 6 ani dela restaurație. Acest eveniment va produce, desigur, bucurie colecționarilor filateliști, mai ales că mărcile reprezintă valori mici“.

ÎN JURUL CONFERINTELOR DELA BELGRAD

Presă greacă.

Cotidianul LE PROGRES din Salonic, 12 Mai 1936, sub titlul „De ce înțelegerea turco-greacă-juoslavă-română nu este pe placul Germaniei“, publică următoarele:

„Folosindu-se de prilejul semnăturii pactului dela Roma, Germania printr'o campanie de presă a ținut Jugoslaviei limbajul următor:

„Franța alăturându-se Italiei, voi jugoslavii vă veți afla din nou în fața vechei linii anti-balcanice Roma-Tirana-Viena-Budapesta. Este prin urmare, în interesul vostru de a vă despărți de Franța și de a intra în relația germană.

„Germania știe să țese intrigile sale la momentul oportun.

De astă dată ea a pus în mișcare noua ei campanie în ajunul întrunirii Înțelegerii Balcanice. Forma geometrică a careului greco-juoslavo-turco-român nu este după gustul ei. Germania ar fi vrut că acest careu să devie un triumf prin ieșirea Jugoslaviei. Atunci ea a insinuat jugoslavilor:

„Italia înțelege să instaureze un protectorat asupra Albaniei; Italia întreține relații strânse cu Ungaria; Italia este susținută de Franța; Părăsiți Franța, părașiți Mica-Înțelegere“!

„Toate aceste intrigi au fost zadarnice. Jugoslavia a demonstrat în mod deschis că nu este dispusă să se lase a fi înșelată.

„Comunicatul dat de Înțelegerea Balcanică a fost o lovitură resimțită de aceia care vroiau din nou să puie în valoare faimosul: divide et impera“.

LE MESSENGER d'ATHÈNES scrie sub titlul „Concluziile Conferinței Balcanice“:

„Conferința dela Belgrad, clarificând situația balcanică, a înregistrat rezultate de cel mai mare interes.

„In primul rând solidaritatea crescândă a celor patru State din Înțelegerea Balcanică. Apoi toate țările, al căror principal scop este pacea, au putut constata că Înțelegerea Balcanică constituie de aci înainte o forță definitivă, bine organizată, o barieră contra primejdiilor posibile care ar amenința această pace.

„In acest mod, unindu-se pentru a servi interesele lor, Statele balcanice servesc în același timp interesul general al Europei.

„Înțelegerea balcanică este de sigur o grupare care își propune să apere integritatea membrilor ei. Dar obiectivul ei nu se mărginește la aceasta. Ea mai urmărește și dezvoltarea raporturilor interurbanice, uniunea mai strânsă, independent de condițiile externe. Este redusă la orizontul balcanic însăși ideea fundamentală a Societății Națiunilor“.

Presă cehoslovacă.

In numărul din 17 Mai, PRAGER PRESSE, scrie:

„Politica schițată în comunicatul Micii Înțelegeri este urmărită de șaisprezece ani de Cehoslovacia și aliații ei. Este o politică, care, cu bună voință față de toți vecinii, se bazează pe interesele comune central-europene ale Cehoslovaciei, Iugoslaviei și României, pe bunele raporturi și amiciția cu Franța. Această politică accentuează totodată interesul față de un acord și o cooperare franco-engleză, străduindu-se să creeze o bază solidă în răsăritul Europei, pe care o vede în voința de pace a Rusiei.

„In această politică a Micii Înțelegeri și a Cehoslovaciei își au locul lor fix, atât Italia, cât și Germania. Cehoslovacia și Mica Înțelegere vor să coopereze cu Italia în regiunea Europei Centrale, tot astfel dorește să conviețuiască în pace cu Germania.

„Nu putem face altă politică, decât aceea pe care am făcut-o până acum. Nu putem și nu trebuie să schimbăm nici astăzi liniile fundamentale ale politicii noastre“.

Presă elvețiană.

JOURNAL DES NATIONS din 15 Mai, într'un articol intitulat „Coeziunea Micii-Înțelegeri“, scrie între altele:

„Sistemul Micii-Înțelegeri nu a încetat de a păstra facultatea lui constructivă, mai ales în domeniul economic. Este cert că în acest sistem, Cehoslovacia, România și Iugoslavia sunt mai mult legate de interese morale decât de interese economice. Ori mulți observatori consideră acest fapt ca una din slăbiciunile Micii-Înțelegeri, atunci când dimpotrivă constituie una din laturile sale tari, căci interesul moral al suveranității politice și al libertății naționale este mai puțin supus fluctuațiilor decât interesul economic. Existența Statelor nu se sprijină pe forțe economice, ci pe forțe morale.

„De altfel Mica-Înțelegere economică continuă să desvolte organizarea economică a celor trei State membre, pentru a putea corespunde cât mai mult paralelismului politic al celor trei țări. Dacă s'ar ajunge la o reorganizare rațională a basinului dunărean, radiațiunea economică a Micii-Înțelegeri ar fi resimțită în toată Europa Centrală.

„Ori este neîndoelnic, că posibilitățile economice cuprinse în gruparea Micii Înțelegeri, odată scoase la iveală, vor avea repercusiunile lor în domeniul politic; ele vor putea deveni factori principali ai politicii de pace și de înțelegere nu numai în basinul dunărean dar și în regiunile europene vecine“.

Cu data de 17 Mai DER BUND publică o corespondență din Belgrad, în care accentuează că politica Micii Înțelegeri nu va suferi nicio schimbare în apropiatul viitor.

CHESTIUNEA ABISINIEI ȘI SANCTIUNILE

Presă italiană.

Ziarul LA STAMPA din 12 Mai publică un articol, semnat de d. Signoretti, în care scrie că „imperiul fascist nu a fost numai proclamat, el este deja în plină funcțiune.

„Italia a cucerit Etiopia pentru a-și lărgi propriile ei energii, pentru a da de lucru fiilor ei și pentru că are nevoie de materii prime, care să-i asigure completa independență economică“.

IL POPOLO D'ITALIA din aceeași zi scrie că „imperiul a fost dorit de acum 14 ani de către toate energiile poporului. Imperiul s'a născut dintr'o formidabilă voință. Imperiul fascist este imperiul poporului și muncii; poporul italian va fecunda cu munca sa acest imperiu câștigat cu sânge și îl va apăra cu armele contra oricui“.

IL GIORNALE D'ITALIA din 13 Mai, sub semnătura d-lui Gayda, publică un articol intitulat: „La muncă“, în care scrie că, „odată proclamat Imperiul fascist, se trece fără zăbavă la munca care va trebui să fecundeze acest imperiu.

„Teritoriul Etiopian, care este de 3 ori și jumătate

cât Italia, este în întregime de explorat. Agricultură și industria vor găsi o bază sigură de producție. Sunt acolo bumbac, lână, piei, lemne prețioase, minerale, petrol, materii prime, care lipseau în Italia.

„Pentru ca acest plan de lucru să reușească va trebui coordonat cu întreaga operă civilă: străzi, apă, centre de aprovizionare, orașe.

„Munca oricui va fi respectată și apărată, civilizația își va arăta binefacerile ei pe întreg teritoriul etiopian“.

GIORNALE D'ITALIA din 14 Mai scrie că plecarea delegației italiene dela Geneva a fost o hotărâre înțeleaptă și necesară. „Nesinceritatea care a condus toate acțiunile Genevei contrastează violent cu claritatea și înaltul sentiment de dreptate al Italiei. Ultima încercare de a continua ficțiunea existenței unei Etiopii feudale, care însă nu mai există și nu va mai exista niciodată, este un act grotesc față de realitatea noului imperiu pe care nimeni nu-l va putea ataca fără să declare război Italiei.

Plecarea delegației italiene dela Geneva însemnează despărțirea Italiei de Societatea Națiunilor atât timp cât va exista sentimentul de ostilitate față de Italia în sânul acestei societăți. Societatea Națiunilor, avea încă posibilitatea să repare nedreptatea comisă față de Italia, nu a făcut-o însă, retrăgându-se într'o situație echivocă“.

GAZZETTA DEL POPOLO, cu aceeași dată, scrie că față de provocările Genevei, Italia a răspuns prin pleacarea delegației. „Cucerirea Italiei este completă, legitimă și leală.

„Declarațiile generalului Wehib Pașa, făcute ziarului DAILY TELEGRAPH, arată că prăbușirea imperiului Etiopian se datorește numai revoluției interne, iar nici decum gazelor și bombardamentelor aeriene. Față de aceste fapte Geneva, sub sugestiile d-lui Eden, continuă atacurile contra Italiei. Se pune întrebarea ce va face Franța?

„Responsabilitatea unor incidente nu vor cădea în niciun caz în spinarea Italiei“

LA STAMPA publică un articol sub semnătura lui Signoretti, intitulat: „Limita răbdării“; în care scrie că „ordinul dat de Duce delegației italiene de a părăsi Geneva, a deșteptat în unele cercuri străine o mare neliniște, iar în altele, stăpânite de un sectarism orb, o zădarnică speranță că s'ar putea încerca încă ceva împotriva victoriei italiene.

„Răbdarea Italiei a ajuns la limită; dacă Geneva nu e capabilă să înfrâneze de data aceasta atacurile unor interese și să facă astfel ca Italia să ia parte la discuții pe picior de egalitate, cu toate celelalte State, cu atât mai rău pentru Europa“.

IL LAVORO FASCISTA din 15 Mai scrie că Italia trebuie să transforme o țară care, din punct de vedere politic și economic avea o structură din evul mediu, într-o țară modernă și civilizată. „Vieța în Etiopia era bazată pe două elemente esențiale: feudalismul rasei amariice și selavia.

„Abolirea sclaviei este o operă de umanitate care însă însemnează și începutul unei adevărate revoluții economice, iar abolirea feudalismului va aduce pe tapet problema egalității raselor care populează Abisinia.

„Față de aceste mari probleme, față de evidența pe care războiul din Abisinia a pus-o, adică: moartea prestigiului militar al rașilor, fuga Negusului, revolta triburilor Galla, colaborarea atâtor triburi cu italienii, Geneva persistă în greșeala ei inițială, iar sancțiunile continuă“.

LA STAMPA din 16 Mai scrie că Societatea Națiunilor primește aproape zilnic câte o lovitură. „După palmele primite dela Chili și Ecuador, urmează aceea a Guatemalei“.

„Nedreptatea comisă față de Italia a avut ca rezultat desbinarea totală a Statelor Americii latine de Societatea Națiunilor.

„Toate greșelile care se înmulțesc mereu, vor produce o desmembrare care nu va mai da nicio posibilitate de refacere. Italia își continuă drumul, ea tinde către o colaborare pacifică a popoarelor“.

Ziarul MESSAGGERO din 16 Mai expune programul de lucru pe care-l va realiza Italia în Abisinia.

„Se va începe în primul rând cu construcția de șosele. Primul proiect prevede șapte mari căi de comunicație, care vor lega între ele toate centrele mai importante din Abisinia.

„Planul de industrializare prevede utilizarea forțelor hidraulice pentru producția de energie electrică, care va fi introdusă în toate centrele teritoriului.

„Cu privire la colonizare, ziarul scrie că ea va respecta drepturile de proprietate ale indigenilor și că aceștia vor fi chemați să colaboreze la munca generală“.

MESSAGGERO arată că după ocuparea totală a Abisiniei ea va fi împărțită în trei guvernăminte care vor depinde de vicerege.

„Imediat după aceea se va face recensământul populației, căci nici Negusul, nici înaintașii săi nu au făcut niciodată numărătoarea populației“.

Presa franceză.

LE TEMPS din 13 Mai, în legătură cu condițiile unei reglementări a conflictului italo-etioopian, scrie:

„In momentul de față se mai poate încă remedia greșelile săvârșite pe planul european, mai există o ultimă posibilitate de a convinge Italia să-și reia locul alături de Franța și de Anglia pe frontul dela Stresa reconstruit.

„Gestul guvernului italian, ordonând delegației sale de a părăsi Geneva, va grăbi ora hotărârilor indispensabile“.

JOURNAL DES DÉBATS din aceeași zi, comentând politica de amânare a Societății Națiunilor, cu privire la reglementarea conflictului italo-etioopian, scrie sub semnătura d-lui Pierre Bernus:

„A sosit timpul ca Londra, Parisul și Roma să ia hotărârea de a examina în ansamblul ei situația internațională, lăsând la o parte orice considerațiuni personale de orgoliu sau de vanitate.

„Pare însă că nimeni nu este dispus să apuce pe această cale. O telegramă de ultima oră, anunță că baronul Aloisi a primit ordinul de a părăsi Geneva. Ce înseamnă această plecare grăbită? Italia care în tot timpul operațiunilor militare s'a ferit de o ruptură, ceea ce era înțelept, va părăsi ea astăzi în mod brusc Societatea Națiunilor?“.

L'ACTION FRANÇAISE din 13 Mai scrie între altele:

„Puțină bunăvoință, un simț elementar al realităților, ar fi suficiente pentru a alunga odată pentru totdeauna, primejdia unei solide înțelegeri italo-germane.

„D. Mussolini a zis și repetat, nu se poate mai clar că este gata să reia opera de colaborare cu Franța și cu Anglia.

„El știe perfect că în chestia fundamentală a Austriei, Italia și Germania au vederi diametral opuse. Prea iscusit pentru a nutri cea mai mică iluzie asupra adevăratelor intenții ale Führerului, el nu se va lega cu dânsul decât literalmente forțat. La această operă criminală lucrează astăzi oameni din nenorocire puternici, atât la noi cât și de partea cealaltă a Manceii“.

Sub titlul: „Societatea Națiunilor a lucrat bine pentru Hitler“, același ziar publică un alt articol, din care redăm următoarele:

„Statele care se retrag din Societatea Națiunilor nu sunt contaminate de lepră. Ele găsesc imediat prieteni dornici de a se asocia, de a se federa lor. In fond, puțin importă dacă Italia părăsește Societatea Națiunilor, sau dacă continuă să rămână membră. Esențialul este ca ea să nu se federeze cu Statele care plănuiesc de a schimba starea de lucruri instaurată la Versailles în 1918.

„Rezoluția votată de Consiliul Societății Națiunilor a contribuit să îndepărteze și mai mult și poate pentru un timp îndelungat Italia de aliații ei naturali. Incă odată Societatea Națiunilor a lucrat bine pentru Hitler“.

Ziarele din 14 Mai continuă să se întrebe dacă prin menținerea sancțiunilor nu se face definitivă ruptură dintre Roma și Societatea Națiunilor.

In ECHO DE PARIS, d. Pertinax constată că în Europa tind să se formeze două grupări: țările care se tem de Germania și țările care se tem de Italia, căci cele mai multe State sunt convinse că victoria în Abisinia nu înseamnă sfârșitul, ci începutul expansiunii italiene.

„Se desemnează o dilemă: sau Londra se va înțelege cu Berlinul și atunci Italia va fi împinsă spre Franța, sau Londra se va îndepărta de Berlin și atunci acordul italo-german va deveni fapt împlinit. În primul caz se pune întrebarea, ce se va întâmpla cu restul amicilor noștri. În orice caz se constată că fie că s'ar înțelege, fie că s'ar certa, fie că ar fi considerate laolaltă sau în parte, Franța și Anglia nu vor opri desagregarea sistemului care voeste menținerea păcii, dacă în anumite împrejurări cele două puteri nu acceptă să-și asume toate riscurile“, scrie ECHO DE PARIS.

LE MATIN scrie în aceeași ordine de idei:

„Neridicându-se sancțiunile, Italia a fost aruncată într'o izolare din care nu va ieși decât pentru a se înțelege cu Statele ce nu sunt membre în Societatea Națiunilor. Italia nu va uita, iar unele State se tem de pe acum de poziția câștigată de Italia în Mediterană“.

In LE JOURNAL, d. Saint Brice nu vede ce ar putea câștiga Italia dacă ar lua inițiativa unui conflict acut:

„Italia este obiectul sancțiunilor. Dacă ar pleca din Liga Națiunilor ar risca să vadă agravându-se sancțiunile și ar pierde cea mai bună șansă de a obține ridicarea lor în scurt timp“.

D. Saint Brice speră că d. Mussolini își dă seama de „jocul dublu“ pe care d. Hitler îl încearcă între Italia și Anglia.

„D. Attolico s'a prezentat d-lui von Neurath, scrie L'OEUVRE, pentru a-i înmâna notificarea italiană despre anexarea Abisinie. Ambasadorul italian a observat că în cazul când Germania ar răspunde cât mai curând posibil printr'o recunoaștere, Roma ar răspunde în schimb acestui gest prin sprijinul pe care îl va da în toate chestiunile internaționale intereselor germane.

„Führerul, prevenit imediat, și-a rezervat răspunsul, iar Roma este în așteptare“.

L'OEUVRE afirmă că Italia încearcă să determine Austria, Elveția, Albania și alte State, să părăsească Societatea Națiunilor odată cu ea, în cazul când nu se va ajunge la o soluție în chestiunea sancțiunilor la 16 Iunie.

L'ACTION FRANÇAISE critică sub semnătura d-lui Leon Daudet politica sancțiunilor, al cărei rezultat manifest a fost de a ruina unele industrii ale țărilor sancționiste.

Mai departe autorul articolului se întreabă ce poziție va lua în această chestiune șeful partidului socialist, viitorul stăpân al destinelor Franței.

LE JOURNAL, sub titlul:

„Adevăratul pericol pentru pace este persistența conflictului anglo-italian“, se întreabă dacă marile puteri europene vor reuși înainte de 16 Iunie să găsească bazele unui acord. Relativ la amânarea desbaterilor asupra violării pactului dela Locarno, d. Saint-Brice, scrie:

„Afacerea a trecut fără incident. Astfel după constatarea violării pactului renan care a fost făcută la Londra, după dispozițiile care au fost luate tot la Londra pentru a întări garanția în cazul când n'am putea revizui pactul, așteptăm rezultatul convorbirilor pe care englezii au ținut să le angajeze cu Germania.

„Dacă aceste negocieri nu reușesc, va exista totuși puțința de a reveni în fața Consiliului Societăților Națiunilor care este formal însărcinat de articolul 7 al pactului dela Locarno, să prevadă măsurile de luat în caz de violare. Vom vedea, încheie d. Saint-Brice, peste o lună cum va evolua afacerea“.

Comentând lucrările consiliului Societății Națiunilor, ziarul LE POPULAIRE, oficiosul partidului socialist, scrie:

„Cu toate greutatele ce se vor prezenta, se poate spune că reprezentanții puterilor care sunt cele mai devotate pactului și spiritului Societății Națiunilor, părăsesc Geneva plini de speranță.

„Increderea este mare în guvernul „Frontului popular“, care la viitoarea sesiune a consiliului Societății Națiunilor va reprezenta Franța“.

Ziarele franceze din 16 Mai se interesează de vizita pe care d. Eden, ministrul de externe al Angliei, a făcut-o d-lui Leon Blum.

„Conversația, scrie PETIT PARISIEN, a avut un caracter informativ. În momentul când opinia publică britanică este atât de împărțită asupra atitudinii ce trebuie adoptată față de Italia victorioasă, față de ridicarea, menținerea sau chiar înăsprirea sancțiunilor, prezenta un deosebit interes, pentru d. Eden, să cunoască asupra acestor puncte părerea viitorului șef al guvernului francez. D. Blum nu a putut decât să confirme ideile pe care le-a exprimat și până acum, asupra securității colective, a respectului angajamentelor internaționale, a credinței față de pactul Societății Națiunilor și a mijloacelor de a realiza o dezarmare progresivă, controlată“.

Ziarul L'ORDRE scrie:

„D. Eden era curios să cunoască motivele vizitei maiorului Attlee la d. Blum. Este probabil că d. Eden a ridicat această chestiune. D. Blum trebuie să fi declarat că este vorba de raporturi între partide, dar că, odată ajuns la guvern, el se va pune pe un plan exclusiv guvernamental“.

Ziarul LE MATIN din 6 Mai publică un interviu, pe care i l-a acordat d. Mussolini.

— „Nimeni pe lume, a declarat d. Mussolini, nu poate să se îndoiască de faptul că poporul italian ar dori, din tot sufletul, o pace de care are nevoie, pentru a-și completa opera.

— „Vreau pacea și vreau să lucrez pentru pace, dar dacă s'ar încerca să ni se smulgă fructele unei victorii plătită cu atâtea sacrificii, noi vom fi gata să opunem orice împotrivire“, a declarat d. Mussolini.

„Ducele a protestat în contra criticării procedeele italiene în Abisinia și în contra sancțiunilor.

— „Azi nu mai regret sancțiunile care au galvanizat poporul italian și ne-au dat puțința să realizăm o victorie completă și Imperiul. Astăzi Abisinia este în mod irevocabil, integral și unic, italiană.

„D. Mussolini a subliniat apoi caracterul „omenesc“ al acțiunii italiene, prin scopurile pe care le urmărește.

— „Dar Franța, popor inteligent și plin de intuiție, cum oare de nu înțelege aceasta? Măine vor fi la putere, în Franța, oameni care totdeauna au făcut profesie de credință că vor servi pacea. Nu vreau să pun la îndoială că ei vor începe prin a ne lăsa această pace. Le acord toată încrederea“.

Intru cât corespondantul lui LE MATIN a amintit cuvintele spuse de d. Mussolini, în Septembrie: „sancțiunile militare ar pune în pericol refacerea hărții europene“, d. Mussolini a precizat următoarele:

— „Ceea ce am spus atunci despre sancțiunile militare, o spun acum din nou, cu privire la agravarea sancțiunilor economice.

„Ducele a terminat astfel:

— „Este irevocabil. Repetați acest cuvânt, oricât de mult. Trebuie ca Europa întreagă să audă acest cuvânt, acest strigăt al unui popor care a voit Imperiul său și care va ști, dacă va fi nevoie, să-l apere, mâine, cu tot curajul și cu toate forțele sale“.

In editorialul din 18 Mai, LE TEMPS scrie:

„Nu numai că ar fi o greșală politică de a lua în considerare, în mod serios, o agravare a sancțiunilor la 16 Iunie viitor, dar menținerea sancțiunilor financiare și economice în vigoare n'ar putea să fie justificate acum când se găsește, în fapt, a fi fără obiect.

„Ele au fost decise fiindcă se spera prin dănele să forțeze Italia să suspende ostilitățile și să renunțe la întreprinderea sa în Africa Orientală.

„Această speranță a fost în mod crud deceționată și ne dăm seama acum că nu putea fi altfel efectul practic al sancțiunilor, prin însuși natura lor, fiind cu seadență lungă, pe când cucerirea italiană întreprinsă cu mijloace puternice trebuie să fie rapidă, căci altfel riscă să nu reușească de loc.

„În orice caz ostilitățile luând sfârșit, sancțiunile nu mai corespund scopului pentru care au fost luate. Evoluția care s'a produs în această privință, în opinia britanică, este semnificativă; dar concepem că guvernul din Londra se găsește foarte ambarasat pentru a lua poziție.

„Responsabilitățile pe care Marea Britanie va fi nevoită să le ia vor trebui să aibă valoare pentru ansamblul problemelor europene ca și pentru soluția chestiunii etiopiene“.

Ziarul LE MATIN din 19 Mai anunță că ar fi cu putință ca d-nii Sarraut, Boncour și Blum, împreună, să examineze problemele de politică externă, spre a preciza linia de conduită care urmează a fi adoptată încă înainte de 16 Iunie.

Ziarul crede că ar trebui ca Franța și Anglia să găsească o modalitate pentru soluționarea directă a problemei abisiniene, de vreme ce ea nu a putut fi soluționată pe plan internațional.

Presa engleză.

MORNING POST din 12 Mai publică un articol de fond în care se arată foarte nemulțumit de „răspunsurile echivoce“ ale primului ministru britanic în cursul debaterilor despre Abisinia.

MANCHESTER GUARDIAN cu aceeași dată publică o scrisoare adresată d-lui Baldwin de către „Asociația pentru Libertatea Intelectuală“ în care se insistă asupra menținerii sancțiunilor.

„Părăsirea măsurilor de constrângere, precum și acceptarea anexării Abisinie ca un fapt îndeplinit, va constitui o primejdie pentru pacea mondială, pe care nu putem spera s'o avem decât numai sprijinind puternic și fără echivoc Liga Națiunilor și prin hotărîrea neclintită de a susține tratatele în existența și dreptul internațional.

„Rezultatul atitudinii șovăelnice de până acum s'a văzut cu reocuparea Rhenaniei, iar alte consecințe primejdioase reiese lămurit din comentariile recente ale presei Germane“.

DAILY HERALD din 12 Mai susține în editorial necesitatea continuării sancțiunilor. Găsește că argumentele lui Sir Austen Chamberlain pentru ridicarea sancțiunilor sunt neîntemeiate.

NEWS CHRONICLE, într'un articol al d-lui Vernon Bartlett, analizează cele petrecute la Geneva, în 11 Mai, la Consiliul Ligii, și scrie între altele:

„Rolurile s'au schimbat într'un mod uimitor. De unde până acum Marea Britanie părea că conduce Liga, azi are aparența că a rămas înapoi, în timp ce reprezentant după reprezentant al altor națiuni insistau ca sancțiunile să fie menținute“.

„D. Bartlett crede că orice slăbiciune față de Italia va duce la un nou războiu, mai ales în cazul când i s'ar împrumuta bani de către vreuna din națiunile europene.

TIMES din 13 Mai, în articolul de fond, aprobă hotărîrea luată de Consiliul Ligii, de a amâna pentru o lună discuția despre Abisinia. Spune că este unul din cazurile acelea când o amânare denotă cuminenie, iar nu slăbiciune. Arată că primul motiv care îndreptățește această atitudine este că noul guvern francez nu va lua frânele până în Iunie, iar atitudinea acestuia va avea o mare importanță în viitoarea acțiune a Ligii. Apoi nevoia unei hotărîri rapide ar exista când lucrurile se mai pot schimba, dar acum n'ar fi decât un semn de panică și disperare.

Aproape în același sens scrie și DAILY TELEGRAPH, cu aceeași dată, în articolul său de fond.

MORNING POST însă este de părere contrarie și se întreabă:

„Poate fi ceva mai păgubitor pentru prestigiul destul de sdruncinat al Ligii, decât ultimul exemplar demonstrativ de neputința ei? E de mirat oare că d. Mussolini și-a retras delegația cu dispreț“?

Ziarele opoziției primesc de asemenea cu satisfacție știrea despre hotărîrea consiliului de a amâna cu o lună discuțiile despre sancțiuni.

NEWS CHRONICLE din 13 Mai, în articolul de fond, își arată speranța că retragerea delegatului italian din Consiliul Ligii să însemneze chiar retragerea Italiei din Ligă.

„Adevărul este — adaugă ziarul — că Italia trebuia să fi fost de mult isgonită din Liga Națiunilor. Prezența în Camera de Consiliu a unei puteri care vădit nu vrea să accepte principiile pe care se bazează Liga, care de luni de zile sfide și râde de garanțiile luate prin Covenant și care se folosește de situația ei în Ligă, spre a-și asigura imunitatea actelor sale, este un scandal evident“.

DAILY HERALD este de aceeași părere, adăugând că:

„Față de sfidarea d-lui Mussolini nu poate fi decât un răspuns — chiar dacă este dat peste o lună — acela de a aplica riguros nu numai sancțiunile în vigoare, dar și restul sancțiunilor prevăzute de Covenant“.

DAILY TELEGRAPH din 14 Mai arată că în Camera Comunelor s'a propus o a treia moțiune de către deputații conservatori, cerând guvernului de a evita orice acțiune care ar putea încurca Anglia într'un războiu. Primele două moțiuni au fost una pentru menținerea sancțiunilor și cealaltă contra menținerii lor.

MANCHESTER GUARDIAN din 14 Mai publică o corespondență din Paris arătând că Franța nu s'a prea alarmat față de gestul Italiei de a se retrage din Liga Națiunilor, care gest este considerat mai mult ca un joc pentru a obține concesii.

Politica Angliei este considerată ca foarte nehotărîtă și se exprimă mirarea că d. Eden n'a fost în stare să-și traseze o linie de conduită în ce privește viitoarea atitudine a Angliei.

DAILY EXPRESS din 14 Mai publică un articol intitulat „Se va pocăi d. Baldwin?“, în care atacă cu vehemență pe primul ministru.

Autorul, Lordul Beaverbrook arată confuzia care a domnit în opinia publică britanică față de victoria italiană în Abisinia și adaugă:

„Nu avem conducere. Zadarnic o căutăm. Ea nu mai există din 1931, de când au venit la putere d-nii Baldwin și Mac Donald“.

Mai departe lordul Beaverbrook acuză pe acești doi oameni politici că au săvârșit greșeli față de întregul popor, părăsind politica imperială.

DAILY TELEGRAPH cu aceeași dată anunță din Geneva că italienii ar avea intenția să transforme lacul Tsama într-o bază pentru o însemnată flotă aeriană cu o mare rază de acțiune.

Ziarul adaugă că Italia ar prefera să ducă în viitor negocierile asupra regulării apelor din lacul Tsana spre Egipt, cu Cairo și nu cu Londra.

DAILY TELEGRAPH din 15 Mai este informat de către corespondentul său din Roma, „din izvor sigur“, că d. Mussolini nu va face cunoscută hotărârea sa privitoare la atitudinea față de Societatea Națiunilor decât după reuniunea Consiliului.

D. Mussolini nu ar avea intenția de a părăsi Societatea Națiunilor dacă nu ar fi silit s'o facă din cauza menținerii sancțiunilor.

„La Roma se speră că în cursul viitoarelor șase săptămâni, noul guvern francez va recunoaște faptul îndeplinit și că va reuși să convingă și pe Anglia să adopte o atitudine asemănătoare“.

DAILY HERALD din 15 Mai dă următoarele amănunte în legătură cu acuzarea pe care guvernul și zărele italiene o aduc Angliei că ar fi vândut gloanțe dumdum Abisinie:

„Dr. Martin, ministrul Abisinie la Londra a fost însărcinat de guvernul său cu cumpărarea de arme, și munițiuni. Intre altele d. Martin a primit și oferta unui fost colonel, Gustav Mezler, de a-i procura trei milioane gloanțe, „cu vârful din metal moale“. Comanda a fost dată și actele semnate, dar colonelul a dispărut imediat după ce a primit comanda, și ea nu a fost livrată nici până azi.

„Din cercetările întreprinse de guvernul britanic, afirmă ziarul laborist, s'a dovedit că toată afacerea a fost înscenată pentru a se procura autorităților italiene un document cu care să poată face propagandă antiengleză. Intr'adevăr ministrul Abisinie a declarat că s'a abuzat de lipsa sa de cunoștințe în chestiuni de armament; d-sa n'a știut că gloanțe „cu vârful din metal moale“ înseamnă gloanțe dumdum.

„S'a dovedit că mostrele care au fost prezentate d-lui Martin spre examinare nu proveneau dela o fabrică de munițiuni, ci dela o întreprindere care făcea comerț cu gloanțe de vânătoare.

„Imediat după dispariția misteriosului colonel Mezler, guvernul italian a intrat în posesiunea acestor documente, aparent compromițătoare pentru guvernul britanic întru cât purtau autorizația sa de expert.

„Intre timp guvernul italian a prezentat Societății Națiunilor o copie de pe documentul semnat, fotografiile ale gloanțelor dumdum ce fuseseră comandate, precum și serisorile schimbate în această afacere“.

In încheiere ziarul DAILY HERALD subliniază că această comandă nu a fost executată și că guvernul britanic nu a autorizat niciodată vânzarea de gloanțe dumdum pentru guvernul abisinian.

Deosebirea de vederi a opoziției față de politica guvernului în chestiunea abisiniană se accentuează și mai mult prin publicarea a două declarații, cea dintâi a partidului laborist și cealaltă într'un discurs al d-lui Baldwin.

DAILY HERALD din 15 Mai scrie în editorialul său că expunerea atitudinii partidului laborist este dintre cele mai lămurite și mai categorice, „în contrast cu declarațiile vagi și eehivoce din discursul d-lui Baldwin“.

NEWS CHRONICLE într'un alt articol scrie:

„Sir John Simon, ministrul de interne, a făcut următoarea declarație în Camera Comunelor, din partea ministrului de externe, deci a întregului cabinet: Haile Selassie n'a abdicat și nici renunțarea sa la conducerea treburilor Statului împiedica recunoașterea lui drept cap al Statului suveran Etiopia“.

In legătură cu conversațiile pe care d. Eden le-a avut cu d-nii Flandin și Blum, DAILY TELEGRAPH scrie că aceste întrevederi au lăsat impresia că guvernul Blum va fi dispus să susțină, mai bine decât actualul guvern francez, o politică energică a Societății Națiunilor. D. Blum nu va fi însă în măsură de a lua inițiativa.

Corespondentul din Paris al ziarului DAILY TELEGRAPH scrie că d. Blum ar fi comunicat maiorului Attlee, conducătorul partidului laborist britanic, că viitorul guvern francez nu va fi în măsură să colaboreze în niciun fel cu opoziția engleză.

Presa germană.

Presa germană a urmărit deaproape, și în săptămâna aceasta, desfășurarea discuțiilor și evenimentelor politice și diplomatice dintre Italia, Franța și Anglia, atât în sânul guvernelor și parlamentelor respective, cât și în forumul Societății Națiunilor, manifestând aceeași permanentă simpatie pentru Italia.

Astfel, BERLINER TAGEBLATT din 11 Mai în editorialul intitulat: „Empire contra Imperium“, scrie între altele:

„Din coloanele presei engleze se desprinde vădit mânia leului britanic, rănit și ofusecat de biruința italiană în Abisinia. Și e destul să cităm fraza: „Mussolini a pierdut ultima ocazie să se tempereze“, ca să dovedim supărarea britanică. Dar ceea ce supără și mai mult pe englezi, este „îndrăzneala“ lui Mussolini de a egala imperiul britanic prin proclamarea imperiului roman, această egalizare i-a infuriat pur și simplu. Și totuși, încheie ziarul, trebuie să recunoaștem că imperiul roman are dreptul la renaștere, fiind de origine și de strălucire mult mai veche decât cel britanic“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 11 Mai publică un articol intitulat: „Dela Regnum la Imperium“, datorit ziaristului KARL MEGERLE, în care, după ce se ironizează, „perucile dela Geneva“, se argumentează că „trecerea dela regat la imperiu nu este o deșertăciune, ci corespunde unei situații de facto, nu de jure, dar, mai ales, adaugă ziarul, eucerirea titlului de imperiu s'a făcut și cu corespondența necesară de teritoriu imens, vrednic de un asemenea titlu. Dacă se adaugă la aceasta și faptul dobândirii teritoriului abisinian cu sabia și cu jertfe, e clar că titlul de imperiu e meritat“.

BERLINER TAGEBLATT din 12 Mai scrie că „Italia tăgăduște Abisinie dreptul la locul avut în consiliul Ligii Națiunilor“.

VÖLSCISCHER BEOBACHTER din 12 Mai scrie că „plecarea intempestivă a delegației italiene dela Geneva, după ordinul telefonic al lui Mussolini, a năucit pur și simplu consiliul Ligii Națiunilor, care s'a văzut

astfel obligat, în fața unei asemenea situații neașteptate, să-și amâne sfatul pentru Iunie.

„Gestul Italiei n'o fi potrivit cu protocolul genevez, însă practic și necesar pentru apărarea intereselor italiene este fără îndoială, fiindcă nu se poate tăgădui Italiei dreptul de a stăpâni ceea ce a cucerit cu atâta trudă și cu atâtea adversități, micșorându-se prin vorbăria dela Geneva valoarea cuceririi și acțiunii militaro-politice italiene“.

BERLINER TAGEBLATT din 13 Mai scrie: „Italia este hotărâtă la o apărare îndârjită în cazul când sancțiunile vor fi înăsprite. De altfel d. Aloisi părăsind Geneva, din ordinul lui Mussolini, a declarat ziariștilor că Liga Națiunilor n'a măsurat cu aceeași măsură în chestia sancțiunilor contra Italiei, cu care a măsurat atunci când a fost de alte State. Bunăoară n'a luat nicio sancțiune nici contra Japoniei, nici contra Germaniei, nici contra Paraguayului. Când sancțiunile au fost luate contra Italiei, s'au făcut cu scopul de a scurta războiul, dar cum războiul s'a terminat, ce era mai logic decât să încezeze sancțiunile. La Geneva s'a făcut însă exact contrariu. Câtă vreme se procedează astfel, și caută să se întreție conflictul în mod artificial, ca să se nască alte conflicte și să nu se mai isprăvească niciodată, Italia nu mai are ce căuta la Geneva“.

Același ziar din 13 Mai publică un articol intitulat: „Venii, văzui și..., n'amânai“, în care e vorba de consiliul Ligii Națiunilor, acoperit de glume și ironii, care tind să arate inutilitatea acestei alcătuirii politice.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 13 Mai ediția de seară, scrie:

„După plecarea delegației italiene din Geneva, s'a produs o completă zăpăceală în cercurile politice geneveze, însă delegația cea mai bucurătoare, de plecarea italienilor, fiindcă se dădea consiliului un nou prilej de amânare până în Iunie, a fost delegația engleză“.

BERLINER TAGEBLATT din 17 Mai scrie că „guvernul italian a oferit Franței, răscumpărarea căii ferate Gibuti-Addis-Abeba, în schimbul unor importante concesiuni în Abisinia. Se pare că transacția va isbuti, dată fiind amiciția franco-italiană“.

Presa sovietică.

Sub titlul „Politica externă engleză, la răscruce“, PRAVDA din 12 Mai constată că tendința guvernului dela Roma este de a crea un Imperiu italian pe socoteala Angliei.

„Această situațiune, continuă ziarul, silește cercurile conducătoare engleze să ia contramăsuri, sancțiunile menținându-se cu orice preț și cu toată opunerea conservatorilor englezi.

„Leon Blum, asigurând Anglia, că poate conta pe susținerea din partea Franței, a acțiunii colective a Societății Națiunilor, guvernul englez nu se mai poate eschiva, motivându-și atitudinea prin șovăielile Franței

„Oferta organizației conservatoare ca Anglia să se retragă din Societatea Națiunilor, a fost respinsă, majoritatea susținând că trebuie făcute eforturi uriașe spre a reorganiza Societatea Națiunilor, pentru ca aceasta să nu mai sufere înfrângeri de felul acelei suferite cu prilejul conflictului italo-abisinian.

„După știrile primite prin agenția Reuter, credem că chestiunea abisiniană va trebui să fie rezolvată de Societatea Națiunilor“.

Presa elvețiană.

JOURNAL DE GENÈVE din 14 Mai, comentând plecarea delegației italiene dela Geneva, scrie:

„Gestul italian neașteptat, a îngrijorat cercurile gene-

veze. Italia și-a dat seama că nu va obține în cursul sesiunii actuale ridicarea sancțiunilor. Ea a luat deci, repede dispozițiile ei. Cea dintâiu a fost de a arăta că Europa nu poate conta pe ea pentru a stabili un front unic în fața Reichului.

„Italia va părăsi ea Societatea Națiunilor? Lucrul nu este cert.

„Miza sesiunii actuale era ridicarea sancțiunilor. Roma nu a obținut-o. Pusă în fața faptului îndeplinit, a dispariției imperiului etiopian, Societatea Națiunilor nu a crezut de cuviință că poate ceda.

„Hotărîrea ei este chiar mai severă decât unii se așteptau.

Dar, dacă Societatea Națiunilor refuză de a recunoaște faptele, nimic nu a intervenit pentru a le schimba. Nimeni nu este dispus de a face războiul Italiei pentru a înapoia Negusului teritoriile sale.

„Gestul italian dovedește că peninsula cere o grabnică eliminare a tuturor măsurilor discriminatorii al căror obiect a fost. Ea solicită o egalitate de drepturi de care a fost lipsită. Și vroește să o obție dela însăși Societatea Națiunilor. Să fie oare ultimul prilej de a restabili frontul dela Stresa?

„Este clar că Berlinul nu va aștepta data de 15 Iunie pentru a răspunde chestionarului britanic și că Germania înțelege să tragă foloase din situația prielnică pe care cearta sancțiunilor i-o oferă. De pe acum, chestea etiopiană trece pe al doilea plan, iar problemele ridicate de Reich vor fi la ordinea zilei“.

Presa iugoslavă.

Ziarul POLITICA din 12 Mai publică un articol al d-lui Balugjici, fostul ministru al Iugoslaviei la Berlin, în care autorul, ocupându-se de chestiunea anexării Abisiniei relevă că „Italia a obținut simultan trei mari victorii: Victoria asupra armatei etiopiene, care se datorește pe de o parte vitejiei trupelor italiene și pe de altă parte debandadei abisiniene. A doua este victoria asupra Societății Națiunilor și în fine, cea de a treia și cea mai importantă este victoria asupra puterilor interesate în Africa și în general, în mările și oceanele ce leagă Europa de Asia. Pentru celelalte puteri și în special, pentru Statele mici, este foarte interesant de știut cum se va folosi Italia de noul său prestigiu.

Pe lângă această chestiune, trebuie să se țină seamă astăzi și de dorința Italiei de a juca un rol de arbitru între State“.

Autorul termină articolul său subliniind că mișcarea democratică în Franța și buna voință a maselor proletare engleze, reprezintă o garanție pentru independența micilor State.

VREME din aceeași zi, scrie că prin anexarea Abisiniei, poporul abisinian nu pierde nimic și „se prea poate ca soarta lui, sub guvernarea albilor să fie mai bună“.

„Este important însă de știut dacă cucerirea efectuată de armate va obține consimțământul altor popoare.

„Mussolini are probabil, dreptate, că cel tare are dreptate. Tragedia abisiniană va servi drept avertisment pentru cei slabi“.

OBZOR din 16 Mai ocupându-se de încercarea Italiei de a legaliza succesul său în Abisinia, relevă că „aceasta depinde de bunăvoința Angliei și de „momentul politic“.

„Marea Britanie nu mai are astăzi puterea de a împiedeca această dorință a Italiei, fără sprijinul Franței,

care, sub influența regimului socialist este aproape de partea Angliei.

„Pe de altă parte în timp ce Germania merge în spre o apropiere de Italia, Rusia Sovietică este nedecisă.

„Toate acestea probează, scrie în concluzie ziarul, că situația este destul de tulbură și aceasta explică faptul că astăzi Mussolini a părăsit cu atâta hotărâre Geneva“.

Presa polonă.

GAZETA POLSKA publică în numărul său din 13 Mai un lung articol de fond intitulat: „Cine e vinovat“,

în care susține că greșeala Abisiniei a fost că ea s'a bazat pe Angia și pe Liga Națiunilor. Ziarul își exprimă convingerea că Italia se va putea bucura în liniște de roadele victoriei sale, deoarece, peste câteva săptămâni, se va renunța desigur și la sancțiuni.

WARSZAWSKI DZIENNIK NARODOWY din 15 Mai, scrie că numai existența Ligii Națiunilor suportă vina pentru toate încercăturile din Europa. După ziar, Liga ar trebui să fie reorganizată și anume: 1. Ca o instituție europeană. 2. Ca o instituție mijlocitoare numai în chestiuni de importanță secundară.

DUPĂ DENUNȚAREA TRATATULUI DELA LOCARNO

Presa engleză.

MANCHESTER GUARDIAN din 13 Mai redă comunicatul emis la Geneva în urma întrevederii dintre Eden, Paul Boncour și Van Zeeland, din care reiese că toți trei au fost de părere că îndată ce se va primi răspunsul Germaniei va fi necesar ca puterile Locarniene să ia contact pentru un schimb de vederi.

DAILY MAIL din 14 Mai este informat din Geneva, că d. Paul Boncour a insistat în două rânduri, în cursul conversațiilor particulare pe care le-a avut cu d. Eden, asupra importanței pe care guvernul francez o acordă obținerii unui răspuns grabnic dela Berlin la chestionarul englez.

TIMES cu aceeași dată află din Berlin că primă examinare a „chestionarului“ de către guvernul german este gata și că va începe lucrarea cu conceptul răspunsului. Constată însă că sunt și sunuri contrarii și anume că se insistă pe lângă d. Hitler ca să respingă întrebările Angliei pe motiv că „ele conțin aluzii defaimante la adresa Germaniei“.

TIMES din 15 Mai publică o corespondență primită din Berlin din care reiese că ambasadorul Angliei a avut o audiență la ministrul de externe german, Von Neurath.

Conversația din cursul acestei întrevederi, scrie ziarul, a avut un caracter general și preliminar.

„Astăseară s'a confirmat impresia că deși guvernul german acordă întrebărilor engleze o deplină și prietenească considerație, nu se poate răspunde încă la toate,

asa că prezentarea răspunsului probabil că va întârzia câtva timp“.

Ziarele din 18 Mai sunt preocupate de răspunsul pe care Reichul îl va da chestionarului britanic. În general se crede că răspunsul nu va sosi înainte de reuniunea consiliului, fixată la 16 Iunie.

MANCHESTER GUARDIAN scrie că la Berlin se manifestă o tendință de colaborare cu Roma. Pentru moment nu este decât o tendință vagă, crede ziarul, dar ea poate lua forme mai precise.

TELEGRAPH dă asupra răspunsului pe care îl va da Germania, informația că d. Hitler nu ar privi în mod favorabil intervenția automată împotriva agresorului, până când egalitatea deplină a tuturor părților contractante nu va fi recunoscută.

Presa franceză.

LA RÉPUBLIQUE din 13 Mai scrie:

„Când Anglia întrebă Reichul dacă este gata să înscrie Rusia Sovietelor pe lista Statelor cu care este dispusă să semneze pacte de neagresiune, atât la estul, cât și la occidentul Europei; când îi cere dacă este dispus să completeze un Locarno al aerului, prin încheierea unui tratat de limitare a armamentelor aeriene, când îi cere să spună lămurit dacă este hotărât, de azi înainte, a nu mai căuta în „diktatul“ dela Versailles un pretext de a pune veșnic în discuție statutul Europei actuale, ea pune pe cancelarul german în alternativa de a intra în sistemul pactelor de siguranță, sau de a mărturisi că nu sacrifică ambițiunile sale la apus, decât pentru a avea mâinile libere la răsărit“.

SITUAȚIA POLITICĂ DIN FRANȚA

Presa franceză.

PETIT PARISIEN din 15 Mai publică sub rezervă următoarea repartitie a portofoliilor în viitorul guvern:

„Repartițiunea ar da șapte portofolii socialiştilor, șapte radical-socialiştilor și două Uniunii socialiste. Radicalii ar obține Justiția și vice-președinția cu d. Steeg, Externele cu d-nii Herriot sau Chautemps, Marina cu d. Sarraut, Războiul cu d. Daladier și Aviația cu d. Cot. Ei ar mai lua portofoliile Comerțului și Bugetului.

„Pentru socialiști d. Blum ar lua președinția, fără portofoliu; d. Vincent Auriol ar lua finanțele, d. Salengro, Internele. Ministerul Muncii, al Lucrărilor Publice, P. T. T. și Coloniile ar reveni de asemenea socialiștilor. Din partea Uniunii socialiste d. Paul Boncour ar fi ministru pe lângă Societatea Națiunilor, iar d. Demonzie ar primi Educația Națională“.

PETIT JOURNAL scrie că se proiectează o mare reorganizare administrativă, privind posturile cele mai înalte și în deosebi conducerea Băncii Franței.

In LE POPULAIRE, d. Blum ia notă de refuzul comunistilor și al Confederației generale de a intra în guvern, subliniind angajamentul celor două organizații de a susține guvernul.

„Vom studia împreună cu Confederația forma de colaborare tehnică propusă, și vom aplica față de comuniști o politică de încredere tot atât de desăvârșită ca și cum ar participa la guvern“.

L'HUMANITÉ asigură din nou, în termenii cei mai categorici, că sprijinul leial și fără rezervă al comunistilor este de pe acum dobândit pentru viitorul guvern.

Ziarele cu data de 16 Mai primesc, în mod favorabil, discursul ținut de d. Leon Blum la American Club.

LE MATIN scrie:

„Discursul a încântat auditoriul. El nu a spus mare lucru, dar l-a spus într'un mod desăvârșit. După cum discursul său de Dumineca trecută a împriștiat unele îngrijorări pe planul financiar, discursul de ieri va liniști unele temeri în domeniul politicii externe. Discursul a produs în culoarele Camerei o impresie excelentă“.

LE FIGARO scrie:

„Cu suplețea, prudență dar cu claritate, d. Blum a re-deschis problema datoriei franceze în Statele-Unite. El a ușurat astfel revenirea d-lui Herriot la Quai d'Orsay. Declarațiile sale vor face, desigur, senzație dincolo de Ocean, deschizând perspective imense. Nu ezităm a spune că d. Blum a avut de o mie de ori dreptate, adoptând această atitudine“.

L'HUMANITÉ scrie:

„Discursul a pricinuit o oarecare decepție. Trei cincimi din Franța s'a declarat împotriva războiului cu care hitlerismul amenință Europa. Trebuie să alegem între pacea indivizibilă și posibilitatea de a lăsa un sector liber pentru atacurile unor guverne de aventură. Desigur că d. Blum și-a făcut alegerea, scrie ziarul. Dar ar fi foarte bine ca să o și proclame“.

D. Blum dă în ziarul LE POPULAIRE, din 18 Mai, precizuni asupra cuvântării sale dela American Club.

„Vorbind un sfert de oră la sfârșitul unui dejun, nu puteam face un expozeu complet al politicii externe. Am încercat numai să arăt ce este exact și ce este greșit, după mine, în maxima: „Politica externă a unei țări nu trebuie să ținem seamă de politica internă a altei țări.“

„Voim pacea cu toate națiunile lumii, oricare ar fi instituțiile lor, numai să dorească și ele pacea. Niciodată nu vom împinge Franța din urmă împotriva anumitor regimuri, ca represalii pentru tratamentul la care au fost supuși camarazii noștri, sau dintr'o intenție de propagandă revoluționară împotriva unui alt Stat.“

„Considerăm însă legitim și normal ca prietenii speciale dintre popoare să răspundă afinităților lor intime și, ca o consecință, Franța să se simtă atrasă în mod firesc spre națiunile care rămân atașate libertăților democratice“.

Ziarele din 19 Mai se interesează de viitoarea întrevvedere între d-nii Blum și Herriot.

LE MATIN crede că d. Herriot nu va accepta portofoliul externelor, dar că ar fi dispus să primească alegerea sa ca președinte al Camerei.

LE FIGARO anunță că și d. Fernand Buisson, fostul președinte, își va pune candidatura la președinția Camerei.

In LE POPULAIRE d. Paul Faure, secretarul general al partidului socialist, scrie:

„Nu socialismul este acela care vine la putere. Partidul socialist nu este chemat la putere spre a realiza propriul său program. Nu este vorba decât de o aplicare a programului comun al partidelor de stânga.“

D. Paul Faure arată, mai departe, că constituirea unui guvern al Frontului Popular nu va împiedeca partidul socialist să continue lupta sa în domeniul ideilor.

L'INFORMATION publică un articol semnat de d. Edouard Herriot, în care leaderul radical-socialist se ocupă de declarațiile recente ale d-lui Leon Blum cu privire la datorile de războiu către America. Articolul arată limpede simpatia cu care d. Herriot a primit declarațiile d-lui Blum în această problemă.

„Cred, scrie fostul președinte al consiliului, că am dreptul să declar că eu mai mult decât oricine am fost sensibil la aceste cuvinte. Ele corespund sentimentului meu, pe care l-am tradus prin actul plecării mele dela guvern în anul 1932. Pe vremea aceea, când amplasarea dificultăților europene începuse să se întrevadă, Statele Unite începuseră să se apropie de noi și de Societatea Națiunilor, în vederea unei acțiuni comune în favoarea păcii. Și niciodată nu voiu putea exprima cu destulă energie decepția pe care am avut-o, când am văzut că Franța rămâne surdă la generoasele propuneri, la frățescul apel al președintelui Roosevelt“.

Examinând apoi speranțele și proiectele d-lui Blum, cum și mijloacele prin care șeful partidului socialist speră că va ajunge la realizarea lor, d. Herriot declară că viitorul președinte al consiliului va găsi cauza deschisă și pregătită spre o apropiere de Statele-Unite, prin acordul comercial semnat la 6 Mai între Franța și Statele-Unite.

„Acest acord, scrie d. Herriot, este un act foarte important, dacă vom ști să-l înțelegem și să-l folosim, căci este primul acord intervenit după un secol și jumătate între Franța și Statele-Unite și el înseamnă începutul unei politici economice liberale“.

Presa engleză.

Ziarele engleze, ocupându-se de situația din Franța în urma ultimelor alegeri, au acordat o deosebită atenție „exodului de aur“ din Franța și „fluctuațiilor francului“, care s'au înregistrat imediat după aceste alegeri.

Pentru aceste chestiuni financiare au arătat un viu interes nu numai ziarele de specialitate, ci aproape întreaga presă engleză.

Astfel:

MANCHESTER GUARDIAN din 13 Mai publică, din Paris, o corespondență, în care scrie că, cu toate știrile neîncurajătoare dela Geneva, „mai puțin optimiste decât până acum“, Bursa din Paris a reușit să menție urcarea ușoară câștigată cu o zi mai înainte de franc.

Mai adaugă că schimbul este sub un control parțial, de oarece băncile refuză facilitățile normale cumpărătorilor ocazionali de valută străină sau aur.

„Aceste restricții împiedecă aproape cu totul fuga de franc a micilor capitaliști, deși până acum nu atinge transacțiile comerciale obișnuite“.

FINANCIAL TIMES din 13 Mai anunță că la Bursa din Londra s'a dat un atac puternic valurilor țărilor din blocul aur și că, „fuga de franc“ a fost reluată. Redă diferite cote susținute, spre a dovedi că „încordarea

nervoașă asupra francului a crescut în cursul după amiezii, reluându-se lichidarea, mai ales în ultima oră, înainte de închidere“.

DAILY HERALD din 14 Mai caută să apere viitorul guvern francez de orice vină și s'ar aduce pentru declinul eventual al francului. Spune că „impresia creată că Franța ar fi în criză financiară este rezultatul unui baraj de propagandă cu ocazia victoriei „Frontului Popular“ în alegerile recente.

„Adevărul este, adaugă ziarul, că guvern după guvern, în trecut, n'au făcut decât să ia măsură după măsură, care de care mai nesănătoasă, sub influența impunătoare a Băncii Franței“.

E de părere apoi, că: „Victoria frontului popular“ a venit la timp ca să salveze țara de un dezastru financiar și economic. Fuga de franc și reducerea rezervelor de aur n'a început odată cu victoria stângii, ci mult mai înainte, încheie ziarul.

FINANCIAL TIMES din 15 Mai publică un articol din care reiese încrederea ziarului în recuperarea temporară a francului. Căutând cauza, n'o găsește la Londra în controlul guvernului asupra Lirei sterline, ci la Paris, unde a fost o cerere mare de natură comercială.

Ziarele engleze din 16 Mai, DAILY TELEGRAPH, DAILY MAIL, MANCHESTER GUARDIAN și altele, redau discursul d-lui Blum ținut la Clubul American, pe care-l găsesc interesant din punct de vedere al politicii internaționale.

DAILY MAIL din 16 Mai scoate în evidență că d. Blum a spus următoarele:

„Europa trebuie să fie scăpată de obsesiunea războiului; iar mai presus de toate, trebuie reconstituită solidaritatea europeană“.

MANCHESTER GUARDIAN din 16 Mai rezumând discursul ținut de d. Blum, „ca cetățean privat și persoană absolut liberă“, la Clubul American din Paris, scrie că n'a fost atât de revelator pe cât se așteptau unele persoane. În particular, n'a conținut nicio aluzie directă sau indirectă la Abisinia. După ce s'a scuzat că nu vorbește englezește, pentru că n'a fost în stare niciodată să învețe o limbă străină, d. Blum a spus că dorește pace cu toate națiunile, indiferent de regimul lor intern“.

Presa germană.

Ziarele germane s'au ocupat de situația politică din Franța, manifestând o vădită antipatie d-lui Leon Blum și frontului popular.

Astfel BERLINER BÖRSENZEITUNG din 13 Mai scrie:

„Leon Blum a intrat la griji. Silințele lui de a schimba radical politica Franței întâmpină pretutindeni piedici din ce în ce mai serioase. Ca dovadă Herriot care refuză să primească conducerea politicii externe într'un cabinet Blum, și inzistă să candideze numai la președinția Camerei.

„Dar chiar în sânul partizanilor parlamentari se manifestă o nemulțumire din ce în ce mai accentuată împotriva schimbărilor brusee, cei mai mulți fiind preocupați și îngrijorați de situația economică a Franței și de stabilitatea salutară. Din desfășurarea discuțiilor se desprinde tot mai clar că victoria electorală nu însemnează totdeauna și victoria politică de guvernământ“.

WÖLKISCHER BEOBACHTER din 13 Mai subliniază că „patru milioane de combatanți francezi s'au pronunțat pentru o pace onorabilă cu Germania. Dacă și politicianii ar urma sfatul combatanților, dihonnia ar dispărea“.

Ziarele germane dintre 14 și 18 Mai publică numai telegrame și informații privitoare la frământările politice interne franceze, manifestând o constantă aversiune împotriva frontului popular și a d-lui Leon Blum în special.

Presa iugoslavă.

Ziarul NOVOSTI din Zagreb, cu data de 16 Mai, publică, sub titlul: „guvernul socialist în Franța“, un lung articol în care relevă că promisiunea făcută de șeful partidului socialist, d. Leon Blum, președintelui republicii cu ocazia încredințării de a forma noul guvern, a fost satisfăcătoare. „fapt ce determină să se creadă că conducerea noului guvern va rămâne în mâinile d-lui Leon Blum“.

„Făcând comentarii în legătură cu această posibilitate, ziarul remarcă că guvernul d-lui Blum se va găsi între două focuri: comuniștii și radicalii. „Stabilitatea noului guvern depinde nu numai de înțelegerea dintre socialiști și radicali, ci și de înțelegerea dintre socialiști și comuniști, ceea ce ar însemna o înțelegere dintre partidul cetățenesc și partidul dictaturii proletariete.

„In trăinicia unei astfel de înțelegeri nimeni nu poate să creadă“, încheie ziarul iugoslav.

Presa polonă.

WARSZAWSKI DZIEMNIK NARODOWY din 11 Mai se ocupă în articolul său de fond intitulat: „Il y a grande pitié au royaume de France“, de situația Franței și afirmă că „influența francmasonă din Anglia, precum și influența comunistă din Rusia, vor decide asupra politicii Franței“.

EVENTIMENTELE POLITICE DIN AUSTRIA

Presa austriacă.

În numărul din 14 Mai, NEUES WIENER ABENDBLATT relevă că în urma remanierii cabinetului „s'a întărit și s'a aprofundat concordanța dintre politica internă și cea externă“.

Ziarul TELEGRAF din aceeași zi scrie:

„Remanierarea constituie o măsură decisivă către con-

solidarea Austriei. Dualismul care exista până acum între guvern și frontul patriotic, întârzie realizarea unor puncte importante din programul lui Dollfus. Inițiativa de astănoapte a cancelarului Schuschnigg a înlăturat acest dualism. Aplicarea integrală a programului Dollfus este de aci înainte garantată. Nimeni nu se va gândi să conteste meritele prințului Starhemberg în reconstituirea Austriei, așa cum este astăzi“.

Cu data de 14 Mai, NEUE FREIE PRESSE scrie:

„D. Schuschnigg înseamnă un program clar, bine conturat, atât în ce privește politica internă, cât și în ce privește raporturile internaționale ale statului nostru“.

REICHSPOST din 15 Mai subliniază unitatea mai mare în conducere în urma remanierii guvernului.

Presa franceză.

Ziarele franceze din 15 Mai se ocupă, pe larg, de evenimentele politice dela Viena.

PETIT JOURNAL scrie:

„D. Schuschnigg a voit, dacă nu să degajeze Austria de influența italiană, care va rămâne tot atât de considerabilă, cel puțin să prevină incidente cu marile democrații occidentale. Pentru moment primejdia cea mai mare pare înlăturată. Niciun național-socialist nu a intrat în guvern, iar cancelarul, cel mai demn succesori al lui Dollfuss, își va spori autoritatea“.

LE JOURNAL scrie:

Viitorul Austriei este strâns legat de evoluția situației internaționale. Se vede azi greșala de a nu fi primit oferta d-lui Mussolini, de a relua paza la Brenner și de a redeveni un factor de ordine în basiniul dunărean“.

Ziarul L'ORDRE scrie:

„Dictatura d-lui Schuschnigg este ultima încercare de a salva independența Austriei. Cancelarul încercă să reziste socialiştilor și comunistilor, fără a cădea sub dependența imediată a unuia dintre cei doi puternici vecini ai săi. El face eforturi pentru a menaja Anglia, fără a nemulțumi Italia. Dacă Italia și Anglia continuă să se înfrunte, ne temem că Austria, în loc să rămână un inel esențial în frontul dela Stressa, să devină obiectul unor negocieri, care au și început, poate, între Berlin și Londra“.

LE POPULAIRE scrie:

„Unele ziare au făcut o legătură între lovitura de stat a d-lui Schuschnigg și recenta ședere la Viena a lui sir Austen Chamberlain. Acesta ar fi sfătuit pe conducătorii austriaci să revină la libertatea politică și sindicală. Se stabilește un raport dela cauză la efect, acolo unde nu există, poate decât o simplă coincidență cronologică. Roma afectează o liniște deplină față de viitoarea politică austriacă, dar este posibil ca d. Schuschnigg să dorească a reduce influența totalitară pe care Roma o exercită asupra politicii externe austriace“.

LE RÉPUBLIQUE scrie între altele:

„Dictatura austriacă alunecă precum s'a întâmplat cu dictatura italiană, dela puterea colectivă, la puterea personală. Astăzi toate puterile sunt concentrate în mâinile unui șef unic.

„Care vor fi roadele acestei experiențe ?

„Din punct de vedere intern se crede că cancelarul are intențiunea de a se sprijini pe partidele de stânga. El va avea de altfel nevoie de asentimentul maselor.

„Dar aceste preocupări interne vor ceda față de preocupările externe.

„Este greu de prevăzut astăzi dacă lovitura de forță a Cancelarului Schuschnigg va modifica politica externă a Austriei.

„Oare, eliminarea prințului Starhemberg indică tendința de a se îndepărta de Roma pentru a se apropia de Berlin ?

„Nu este sigur. Se prea poate dimpotrivă ca d. Schuschnigg să fie condus și să se sprijine și mai mult pe

Roma, dacă elementele cu care a început lupta se apropie la rândul lor de naști. Ceea ce nu este exclus, în mijlocul acestor greutăți, este că d. Schuschnigg să se gândească mai mult ca niciodată, la o restaurare a Habsburgilor. Dacă ar fi așa, va avea să se răfuiească cu Mica Înțelegere“.

D. Pierre Bernus, ocupându-se de eliminarea prințului Starhemberg dela conducerea Austriei, scrie în JOURNAL DES DÉBATS:

„Până astăzi Austria a fost guvernată de un duumvirat. Unul din cei doi șefi a fost eliminat. De aci înainte, d. Schuschnigg este singur stăpân. Prințul Starhemberg pare a se fi înclinat de bună voie. El a cerut chiar celor trei membri ai Heimwehrului, care fac parte din cabinet, de a accepta ministerele care le sunt oferite. Evenimentul este important. Este prea de vreme pentru a indica consecințele posibile. Ele pot fi diverse și grave în politica internă. Mai este locul de a ne întreba, ce repercusiuni se pot ivi în afară, într'un moment când domnește cea mai desăvârșită confuzie internațională și atunci când unele contacturi germano-italiene ridică probleme îngrijorătoare“.

PARIS-SOIR scrie:

„Situația precum se prezintă azi s'a simplificat. Dacă prințul Starhemberg a renunțat în mod leal la politica sa separatistă în sânul guvernului, dacă rămâne pur și simplu șeful Heimwehr-ului, dacă recunoaște și face pe partizanii săi să recunoască ca șef suprem pe cancelarul Schuschnigg, Austria întreagă va fi eliberată de un pericol al cărui gravitate nu poate scăpa nimănui.

„Intr'adevăr, Germania își așteaptă ora de a intra în mod brusc în Austria. Dacă Heimwehrul se răsvrătește, dacă cu toată renunțarea sa, prințul încearcă o lovitură de Stat, războiul civil va izbucni și va oferi naziștilor pretextul visat a unei intervențiuni“.

L'ACTION FRANÇAISE constată:

„Nici cancelarul Schuschnigg, nici prințul Starhemberg n'au asupra problemelor interne și externe aceleași idei.

„Prințul Starhemberg a rămas înainte de toate, marele șef militar al „Heimwehrului“, atunci când cancelarul Schuschnigg are conducerea „Freiheitsbund“-ului (Uniunea muncitorilor pentru libertate).

„Guvernul Schuschnigg-Starhemberg constituia mai mult un compromis între două personalități egal de puternice, decât o adevărată unitate. Divergențele de opinie în politica internă, trebuiau să se afirme și pe planul politicii externe.

„Prințul Starhemberg a fost debarcat în ajunul plecării sale la Roma. Să fie oare Berlinul care guvernează în Austria ?

„Socotea oare Berlinul că intimitatea austro-italiană devenea îngrijorătoare ?

„Incidentele destul de stranie care au opus recent membrii Heimwehrului și ai Freiheitsbund-ului, nu au fost oare provocate pentru a dezagreza unitatea sau aparența unității guvernamentale a Austriei ?“.

LE JOURNAL sub titlul: „De ce nu s'a acceptat imediat oferta făcută de către Duce de a relua paza pe Brenner?“ scrie:

„Trebuie să fim atenți la ceea ce se petrece în Austria. Oare blocul ordinii se va disloca ? Aceasta este turburătoare întrebare care reiese din schimbarea guvernului dela Viena.

„Ceea ce e semnificativ este că s'a putut stabili o corelație între disgrăția prințului Starhemberg și felicitările adresate d-lui Mussolini.

„Ar fi straniu într'adevăr dacă am vedea Austria de-
tașându-se de Italia în momentul când autoritatea acesteia
este întărită de prestigiul victoriei.

„In tot cazul un fapt apare foarte clar: este că viito-
rul Austriei este strâns legat de evoluția situației interna-
ționale.

„Acum vedem eroarea comisă de faptul că nu s'a uti-
lizat imediat oferta făcută de către d. Mussolini de a relua
paza pe Brenner și de a redeveni un factor de ordine în
bazinul dunărean“.

*D. Eduard Herriot comentează în ERE NOUVELLE
din 16 Mai remanierea guvernului austriac.*

*D-sa arată că d. Schuschnigg a dat dovadă de curaj
și de independență și că este o datorie pentru francezi
să sublinieze acest lucru. D. Herriot ține, ca francez, să
felicite pe cancelarul Schuschnigg pentru că nu a accep-
tat expresiunea de „democrație ipocrită“.*

In editorialul din 16 Mai, LE TEMPS scrie:

„Divergențele între d. Schuschnigg și prințul Star-
hemberg nu purtau numai asupra situații făcută „Heim-
wehrului“, în urma restabilirii serviciului obligatoriu.
Unele informațiuni permit de a stabili că ele se rapor-
tau tot deodată bazelor însăși a politicii externe a Aus-
triei.

„Prințul Starhemberg, care precum se știe a fost tot-
deauna partizanul cooperării cele mai strânse cu Italia,
ar fi vrut ca în urma tensiunii dintre Roma și Geneva,
Austria la rândul ei să se ție la o parte de Societatea
Națiunilor. Fără acord prealabil cu cancelarul, el a luat
inițiativa de a adresa d-lui Mussolini o telegramă, aplau-
dând victoria fascistă și exprimându-se în termeni severi
contra „ipocriziei democratice“. El ar mai fi luat per-
sonal contact cu guvernul maghiar, în același spirit.
Această atitudine este cauza reală care a făcut inevita-
bilă îndepărtarea lui din guvernul răspunzător.

„D. Schuschnigg este actualmente stăpânul situații la
Viena și fără îndoială autoritatea sa va fi sporită de
oarece a știut să procedeze cu hotărâre.

„Imediat după formarea noului cabinet, el a telegra-
fiat la Roma și la Budapesta pentru a da d-lor Musso-
lini și Gömbös asigurarea că este hotărât „să mențină po-
litica fundată pe protocolul dela Roma și să desvolte ami-
cizia între cele trei popoare în interesul lor propriu și
acel al consolidării Europei Centrale“. Este singura in-
dicație oficială în ce privește orientarea politicii aus-
triace, pe care o putem reține pentru moment. Dar pu-
tem fi asigurați că cancelarul federal nu va săvârși nicio
imprudență față de Societatea Națiunilor și că va con-
tinua să urmărească cu atenție activitatea diplomatică a
Reichului în Europa Centrală și în Austria“.

*D. Saint Brice, în legătură cu evenimentele din Aus-
tria, scrie în LE JOURNAL:*

„Ceea ce s'a petrecut în Austria satisface în același
timp Londra și Berlinul. Englezii văd în aceste eveni-
mente speranța unei revanșe contra Italiei.

„Pentru germani ele înseamnă dislocarea forțelor care
se opuneau propagandei hitleriste, slăbirea solidarității
între Austria și Italia, deci perspective interesante de a
specula desordinea și de a grăbi Anschlussul, exploatând
ostilitatea englezilor contra italienilor.

„In concluzie, tot atât cât și desacordul anglo-italian,
gravele evenimente din Viena folosesc politicii ger-
mane“.

*L'ECHO DE PARIS din 17 Mai, examinând sub sen-
nătura d-lui Pertinax, criza din Austria și suprimarea
formațiunilor paramilitare de către cancelarul Schuschnigg, scrie:*

„Tratați cu atâta rigoare oamenii „Heimwehrului“,
nu vor fi câștigați nazismului? Viitorul apropiat ne va
lămuri. De câteva luni propaganda Reichwehrului se
accentuase în Austria asociată intrigilor industriei grele
a Reichului, care încearcă să tragă folos din reînarma-
rea Republicii.

„Dacă o acțiune pornită din interior ar fi pusă la cale
contra independenței Austriei, cine oare ar putea-o apăra
în împrejurările actuale?

„Toate forțele antihitleriste sunt astăzi profund di-
vizate: Italia contra Micii Înțelegeri și Mica Înțelegere
contra Habsburgilor.

Cât despre Franța și Anglia, inutil de a adăuga că
pasivitatea lor față de evenimentul dela 7 Martie nu în-
găduie de a prevesti favorabil de hotărârile lor eventuale.
Și totuși orice slăbire a Statului austriac ar sdruncina
până în temelii structura Europei Centrale și aceea a
Europei Orientale“.

L'INTRANSIGEANT constată:

„Chestiunea austriacă pusă din nou la ordinea zilei
de remanierea ministerului Schuschnigg este într'adevăr
o chestiune europeană. Orice modificare a Statului Aus-
triei riscă de a provoca o ruptură a echilibrului, ale că-
rei consecințe nu se pot măsura.

„La Stressa, Franța, Anglia și Italia reușiseră să se
înțeleagă pentru a garanta menținerea independenței
austriace. Astăzi din nenorocire frontul dela Stressa nu
mai există, iar primejdiile care amenință Austria nu au
încetat de a spori de când cu dislocarea blocului pacific
occidental.

„Dacă ținem seama de faptul că relațiunile dintre
Mica Înțelegere și Italia sunt departe de a fi ameliorate,
de când cu deslănțuirea conflictului african, dacă admi-
tem că Italia stimulează în secret, proiectele de restau-
rare în Austria-Ungaria, putem prevedea de pe acum noile
complicațiuni care pot rezulta din remanierea ministeru-
lui austriac și din alungarea prințului Starhemberg, care
nu pare resemnat să accepte soarta ce i s'a făcut“.

*L'ORDRE examinând viitoarele raporturi ale Italiei
cu Austria, în urma alungării prințului Starhemberg
din guvern, scrie:*

„Ceea ce importă guvernului italian este că guvernul
austriac să intrunească cât mai multe mijloace posibile
pentru a rezista.

„Anschlussului direct sau deghizat, ori, operația fă-
cută de d. von Schuschnigg constituie o concentrare,
o întărire a forțelor guvernamentale și, ca urmare, după
o perioadă de adaptare, care nu se face fără oarecare
împotriviri de suprafață, utilizarea rațională a forțelor
Frontului patriotic. Acestea constituie bune elemente pen-
tru a lupta presiunii Reichului, iar Italia nu le poate
privi cu ochi răi. Dacă d. von Schuschnigg, parvine să
înlocuiască cât mai degrabă formațiunile paramilitare
ale Heimwehrului, printr'o miliție de Stat, putem fi
siguri că Roma va fi mulțumită“.

*D. Albert Mousset publică în JOURNAL DES DÉ-
BATS din 18 Mai un articol din care redăm:*

„Nu există țară în care repercusiunile situației inter-
naționale și a politicii interne să se manifeste într'o
lumină mai îngrijorătoare ca în Austria.

„De aceea acest popor are nevoie de o percepție mai
clară a intereselor sale permanente și a destinului său.
Aceste interese au fost definite recent de către d. Ernst
Karl Winter într'un articol publicat în WIENER PO-
LITISCHE BLAETTER.

„O politică austriacă dibace scrie d. Winter, preocu-
pată de a nu-și înstrăina independența în folosul unei

mari puteri oarecare, ar lega o punte cu Mica Înțelegere economică, organism mai temeinic decât tratatul pactului dela Roma, care nu prevede mai mult decât intensificarea schimburilor existente.

„Astfel ideologiei pro-germane și pro-maghiare a fostei Austrii, d. Winter înțelege să substituie o politică de colaborare dunăreană generală.

„Această idee este de reținut mai cu seamă dacă se accentuează evoluția actuală a d-lui von Schuschnigg și eforturile sale sociale de a câștiga masele muncitoare“.

LE MATIN din 19 Mai publică o corespondență din Roma, anunțând că prințul Starhemberg a cerut d-lui Mussolini sfaturi cu privire la situația internă din Austria.

„D. Mussolini ar fi arătat d-lui Starhemberg necesitatea de a lăsa timpului sarcina de a-și îndeplini opera. D. Mussolini a demonstrat cât de mare ar fi priemejdia atât pentru organizația Heimwehrului cât și pentru independența Austriei, dacă s'ar deslănțui o luptă în stare să depășească nu mai mult decât în câteva ore scopurile propuse. Cuvintele moderate ale d-lui Mussolini au fost ascultate de prințul Starhemberg și de anturajul său care, acceptând acest punct de vedere, au amânat sine die orice încercare de intervenție în actuala situație internă din Austria“.

Acelaș corespondent semnalează un svon ce circulă în cercurile din Roma, despre un proiect de căsătorie a principesei Maria de Savoia, fiica Regelui Victor Emanucl, cu arhiducele Otto de Habsburg, adăugându-se totuși că n'ar putea fi vorba de o logodnă atâta vreme cât arhiducele rămâne un simplu pretendent.

Presa germană.

Presa germană a urmărit cu interes remanierea guvernului austriac, luând apărarea prințului Starhemberg împotriva cancelarului Schuschnigg, slujind interesele politice național-socialiste.

Astfel VÖLKISCHER BEOBACHTER din 13 Mai scrie:

„Schuschnigg l-a pus pe Starhemberg la reze, salvându-și guvernarea care transformă Austria într'un Stat vasal Italiei.

„Poporul austriac nu iubește pe italieni, însă vasalitatea austriacă față de Italia e menținută de guvern din interese politice și economice, mai ales din interese habsburgice în nădejdea restaurației“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 17 Mai subliniază cu deosebit interes și cu uimire telegrama de mulțumire dată de d. Mussolini cancelarului Schuschnigg, în care se spune că „îl încredințează de sentimentele sale de gratitudine față de noua dovadă de credință a politicii austriace în spiritul protocolului dela Roma și a politicii fasciste“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 18 Mai scrie între altele că:

„Schuschnigg mănuește o politică de înfeudare în interesele habsburgice, cu scopul final de restaurarea Habsburgilor. De altfel recent s'a dibuit planul lui Otto de Habsburg, de-a veni în Austria cu avionul, ca apoi să încerce o lovitură de Stat, cu ajutorul armatei și a oamnerilor politicii cărmuitori, ca să se poată urca pe tron. Încercarea e riscantă și se poate întâmpla ca socotelile de acasă să nu se potrivească cu cele din târg“.

BERLINER TAGEBLATT din 19 Mai subliniază că: „Austria a pornit pe povârnișul politicii de interese neguțătoarești care îi pot fi fatale“.

Presa engleză.

Presa engleză comentează cu un viu interes schimbările intervenite în Austria și consideră în general că guvernul austriac a fost întărit prin modul cum a fost alcătuit.

TIMES din 15 Mai crede că însemnătatea evenimentelor din Austria nu constă în efectele ei imediate, ci în rezultatele mai îndepărtate ce vor putea fi obținute.

MORNING POST, cu aceeași dată, crede că plecarea prințului Starhemberg va aduce cu sine o scădere a influenței italiene, dar că d. Schuschnigg nu este mai favorabil național-socialiștilor germani decât prințul Starhemberg. Ziarul adaugă că puterea noului guvern va depinde, în bună parte, de atitudinea pe care o va lua prințul Starhemberg și Heimwehrul. „Schimbarea intervenită va ușura cancelarului apropierea de cercurile de stânga“.

NEWS CHRONICLE scrie că plecarea prințului Starhemberg este promițătoare. „Atâta timp cât el se află la putere nu putea să intervină o împăcare cu social-democrații. Rămâne totuși îndoelnic dacă guvernul actual va putea ajunge la o împăcare cu stânga“.

DAILY TELEGRAPH din 15 Mai crede că în ceea ce privește afacerile interne ale Austriei, schimbarea este în bine.

„Din nefericire, încheie ziarul, afacerile interne ale Austriei nu o privesc numai pe dânsa. Priviri atente o pândesc de peste frontiere și fiecare austriac știe că orice greutate a Austriei poate deveni bună ocazie pentru Berlin“.

DAILY EXPRESS scrie în articolul său de fond, că tot ceea ce întâmplă în Austria privește și pe Anglia, sub regimul securității colective, deoarece guvernul englez a garantat independența Austriei.

Presa sovietică.

IZVESTIA din 15 Mai comentează plecarea din guvernul austriac a prințului Starhemberg, considerând că acest fapt înseamnă o schimbare a politicii Austriei care se va îndepărta de Italia.

„Schuschnigg este partizanul apropierei de Franța și de Mica-Antantă, și numai sub presiunea exercitată de Starhemberg, guvernul austriac a fost silit să nu participe la sancțiuni contra Italiei.

„Pe măsură ce Italia se afundă tot mai mult în Abisinia, slăbindu-și poziția în Europa, continuă ziarul, Schuschnigg, făcea încercări de apropiere de Mica-Înțelegere, vizitând Praga. După actul Germaniei, dela 7 Martie, neliniștea în Austria a crescut și mai mult, ivindu-se teama în fața fascismului german. Vizita lui Austen Chamberlain la Viena a avut drept scop, informarea guvernului asupra intențiunii Angliei de a nu se mărgini în chestiunea austriacă numai la declarațiuni platonice.

„Acest fapt l-a avut în vedere Starhemberg, care a felicitat în telegrama sa pe Mussolini, pentru „victoria spiritului fascist asupra necinstei democrației“.

„Se înțelege că sub această denumire Starhemberg viza Franța și Anglia, iar telegrama lui era și o ieșire împotriva apropierei de aceste țări și de Mica-Înțelegere.

„Această atitudine a vice-cancelarului a grăbit remanierea guvernului austriac și a silit pe Schuschnigg să ceară dezarmarea Heimwehrului. Cancelarul urmărește acum apropierea de aripa dreaptă a social-democraților austriaci.

„Pe de altă parte, în sânul armatei austriace se observă tendințe monarhice, astfel că restaurarea Habsburgilor redevine o chestiune de actualitate.

„Ultimul scandal cu societatea de asigurare „Phoenix“, care a stabilit că fruntașii vieții de Stat luau mită, a compromis și mai mult actualul regim. Deși cancelarul Schuschnigg a luat măsuri, agitația hitleristă s'a folosit de acest prilej în scopurile sale.

„Din cele expuse se poate vedea că situația din Austria este cât se poate de încurcată, și nu se poate ști dacă ultima schimbare va aduce o îmbunătățire, căci totul depinde de evenimentele internaționale“.

ZA INDUSTRIALIZAȚIUL din 15 Mai, în legătură cu remanierea cabinetului austriac, scrie:

„Schimbarea de guvern în Austria a fost provocată într'o bună măsură de desfășurarea luptei interne în tabără fascistă austriacă. În esență însă, în ea se oglindește lupta dintre curentele cu diferite vederi asupra orientării externe a Austriei.

„Telegrama trimisă de Starhemberg lui Mussolini, care a provocat protestele reprezentanților diplomatiei ai Angliei, Franței și altora, a avut drept urmare reorganizarea cabinetului care este privită la Viena ca o diminuare a rolului jucat de Heimwehr.

„Se va împăca oare Heimwehr-ul, se va împăca oare Italia cu această stare a lucrurilor? Plecarea grăbită a lui Starhemberg la Roma arată că acest lucru este puțin posibil“.

Presa cehoslovacă.

NARODNI LISTY din 15 Mai publică sub titlul „Reformarea lui Starhemberg“, un lung editorial, sub semnătura d-lui Jean Soukenka, în care ocupându-se de remanierea „dramatică“ a guvernului austriac, scrie, că plecarea d-lui Starhemberg din guvern nu a fost de bunăvoie, pentru că Starhemberg n'a dat consimțământul său pentru remanierea guvernului.

„Cancelarul Schuschnigg a rugat personal pe d. Miclas, să-i încredințeze formarea noului guvern, fără participarea lui Starhemberg. Deținând portofoliul ministerelor de răzoiu, de externe și de agricultură, toată puterea rămâne concentrată în mâinile lui Schuschnigg și acest rezultat este epilogul dualismului Schuschnigg-Starhemberg. Acest dualism slăbea autoritatea guvernului, contribuind la încordarea situației și la multiplicarea neînțelegerilor dintre moderatul Schuschnigg și radicalul Starhemberg“.

CESKE SLOVO publică, sub titlul „Șeful Heimwehrului îndepărtat din guvern“, un lung articol, în care se ocupă de „demisia senzațională“ a d-lui Starhemberg din guvernul austriac. Ziarul scrie că motivul îndepărtării din guvern a prințului Starhemberg a fost, în afară de divergențele care există între Heimwehr și partidul catolic, politica filoitaliană a lui Starhemberg, „care și-a găsit expresia în telegrama faimoasă a acestuia, adresată lui Mussolini. „Reconstituirea Austriei“, încheie ziarul, ascunde în ea șanse, dar și pericole, care trebuie pe deplin apreciate“.

LIDOVE NOVINY din 14 Mai scrie despre evenimentele din Austria, următoarele:

„Luna aceasta se împlinesc doi ani dela introducerea constituției corporatiste, consfințită prin sângele cancelarului Dollfus. Odată cu timpul se adăogau noile greșeli, care au făcut mai târziu ca noua constituție să existe numai în carte. Amânarea creării organizațiilor corporatiste este în strânsă legătură cu teama hitlerismului intern, căci în cazul unei alegeri noi, n'ar fi posi-

bilă victoria frontului naționalist. Austria nici nu se gândește la efectuarea alegerilor, ci caută sub forma regimului de tranziție, să continue menținerea conducerii dictatoriale“.

Cu data de 15 Mai, PRAGER TAGBLATT scrie:

„Presupunem că este ținta d-lui Schuschnigg să elibereze guvernul său de influențe interne incalculabile, preluând el slujbele cele mai importante. Astfel întărit, guvernul să intre într'o perioadă, în care probabil, se vor da mari deciziuni internaționale“.

DIE ZEIT, cu data de 15 Mai, scrie:

„Fapt este că în urma plecării d-lui Starhemberg s'a produs, pentru prima dată o sciziune deschisă a acelor puteri care au creat noua Austrie“.

Presa elvețiană.

JOURNAL DE GENÈVE din 16 Mai scrie în legătură cu eliminarea prințului Starhemberg din conducerea afacerilor austriace:

„Din punct de vedere extern ne putem întreba dacă alungarea prințului Starhemberg nu implică sfârșitul alianței cu Italia.

„Noi nu o credem. D. von Schuschnigg nu se poate lipsi de ajutorul italian. Dar Italia nu este populară în Austria. Amintirile războiului nu s'au șters.

„Viena poate ceda față de unele solicitări franco-britanice; ea va rămâne credincioasă Societății Națiunilor, de n'ar fi decât pentru motive financiare. Dar evenimentele recente nu sunt făcute pentru a o încuraja să se sprijine exclusiv pe Londra, pe Paris și pe Mica Înțelegere. Se poate observa moderațiunea d-lui von Schuschnigg, față de Reich. Cancelarul nu scapă niciun prilej pentru a aminti că Austria este de rasă și de limbă germană. În fond Austria actuală nu poate rămâne mult timp, nici anti-germană, nici anti-italiană. Prințul Starhemberg fiind certat cu d. Hitler, situația actuală a Austriei poate fi semnul apropiierii între d-nii Hitler și Mussolini“.

Cu data de 14 Mai, BASLER NACHRICHTER scrie într'o corespondență din Viena:

„Se poate presupune, că noul guvern austriac nu va crea schimbări, ci va încerca să se asigure drumul printr'o apropiere egală de toate puterile mari“.

Aceiași ziar cu data de 15 Mai, într'o altă corespondență din Viena își exprimă credința, că acum, după ce sistemul autoritar este întruchipat într'o singură persoană, munca de pacificare va obține un ritm mai accelerat.

LA TRIBUNE DE GENÈVE din 18 Mai sub semnătura d-lui Paul Du Bochet, scrie:

„Temându-se că aceste perpetue divergențe să nu slăbească poziția guvernului său în lupta foarte grea pe care o duce în contra naziștilor, care desfășură în toată țara o activitate subterană foarte mare, d. Schuschnigg a decis să-și înainteze demisia președintelui de Stat d-lui Miklos.

„Dar acesta l-a însărcinat imediat să constituie un nou cabinet, iar dânsul a profitat de acest fapt pentru a lua în mână principalele ministere. În noua combinație pe care a înfăptuit-o, el își asumă într'adevăr, pentru el singur, direcția cancelariei federale a afacerilor străine și apărarea națională. În afară de aceasta el deține de aci înainte, personal, președinția „Frontului patriotic“, funcțiune de care se descărcase în favoarea înflăcăratului său adjunct.

„Astfel, prințul Starhemberg a părăsit guvernul. Heimwehrul păstrează, e adevărat, postul de vice-cance-

lar și portofoliile internelor și ale finanțelor. El continuă să formeze, în Stat, un organism autonom și să joace un rol preponderent în afacerile publice. Pe de altă parte, se insistă mult, la Viena, asupra faptului că separațiunea a avut loc în mod amical și că coeziunea regimului totalitar actual nu e de loc zdruncinat.

„Totuși, ștergerea șefului naționalist, care se punea în postura de a spinteca democrația, și se zicea campionul fascismului integral și al alianței italiene, precum și în protector al Habsburgilor, probează că în tot cazul ceva s'a schimbat în Austria“.

Presa iugoslavă.

VREME din 15 Mai scrie următoarele:

„Remanierea guvernului austriac este considerată în întreaga presă că o întorsătură senzațională în politica austriacă“.

Ziarul relevă, în continuare că cancelarul federal a profitat de ocazie pentru a alunga dela putere pe prințul Starhemberg, „ale cărui intenții nu le-a putut cunoaște niciodată“.

„Astfel cancelarul a putut obține o libertate de acțiune politică mai mare“. In acelaș timp ziarul pune întrebarea dacă nu este prea târziu și dacă regimul actual va fi destul de puternic pentru a urma această politică până la sfârșit.

OBZOR din 16 Mai publică sub titlul „Schimbarea din Austria“ o lungă corespondență din Viena, în care afirmă că „remanierea guvernului austriac este rezultatul luptei dintre fascism și spiritul democratic care este înamicul schimbării situației actuale din Austria și în special este împotriva Anschlussului“.

„Chestiunea Anschlussului s'a ridicat din momentul când puterea în Germania a trecut în mâinile lui Hitler“.

După ce reamintește lupta ce a dus-o cancelarul Dollfuss împotriva mișcării național-socialiste, ziarul adaugă că în ultimul timp lupta între fascism și democrație a intrat într'o fază nouă, odată cu acțiunea cancelarului Schuschnigg.

„Toți acei care doresc și căroră le este necesară independența Austriei, conchide ziarul, trebuie să dorească victoria democrației asupra fascismului“.

Presa polonă.

Schimbarea de guvern din Austria și îndepărtarea d-lui Starhemberg nu constituie, după presa poloneză, o clarificare a situației din Viena.

KURJER PORANNY crede că lupta va continua.

EXPRESS PORANNY constată că tendința fascistă reprezentată de d. Starhemberg a suferit o înfrângere. Situația continuă însă a fi nesigură.

KURJER WARSZAWSKI din 15 Mai publică sub titlul „Revoluția pașnică din Austria“, un articol, în care — în legătură cu remanierea guvernului în Austria — scrie că „Anglia și Franța au fost indignate, iar Mica Înțelegere și anumite țări balcanice „direct speriate“ de evoluția politică prințului Starhemberg“.

GAZETA POLSKA din 16 Mai publică sub titlul „Criza din Austria“, un articol de fond, în care ocupându-se de remanierea guvernului austriac și de motivele acestei remanieri, scrie între alte:

„Desfășurarea situației interne austriace depinde înaintea de toate de faptul, dacă noul guvern al d-ruului

Schuschnigg, se va dovedi destul de puternic, pentru a domina fermentațiile care în ultimele săptămâni s'au desemnat atât de evident“.

Presa maghiară.

In numărul din 14 Mai PESTER LLOYD scrie:

„Marea surpriză a politicii austriace nu este de fapt o surpriză. De mult era de așteptat o remaniere a cabinetului, din cauză că s'a dovedit tot mai clar, că două personalități atât de marcante ca d. Schuschnigg și d. Starhemberg, nu pot rămâne unul lângă altul în fruntea guvernului.

„Este inutil să accentuăm că în urma schimbării în politica internă, s'a produs și o schimbare în raporturile amicale dintre Ungaria și Austria“.

Presa bulgară.

MIR, Sofia, din 15 Mai, publică sub titlul „Schimbarea din Austria“, un articol în care ocupându-se de evenimentele politice din Austria, scrie:

„Indepărtarea prințului Starhemberg dela guvern a complicat mult situația politică, provocând o îngrijorare în Europa.

„Trebuie să presupunem că influența lui Starhemberg, cu toată îndepărtarea lui a rămas aceeași și deci este posibilă o nouă luptă internă.

„Se afirmă că motivul demiterii lui Starhemberg ar fi telegrama de felicitare trimisă lui Mussolini.

„Adevărata cauză însă credem că este faptul că Starhemberg este convins că în Austria este necesar un regim fascist și în special conducerea unei singure persoane.

„Cancelarul Schuschnigg a știut să concentreze toată puterea în mâinile sale. Toate acestea probează că nu ne aflăm în fața unei remanieri obișnuite, ci în fața unor preparative de luptă a cărei rezultat ar fi greu de prevăzut.

„Desigur că național-socialismul va ști să profite de această discreție internă pentru a apare la suprafață.

„Tocmai faptul acesta, conchide ziarul, neliniștește unele State din apusul Europei, precum și unele State vecine cu Austria“.

Ziarul SLOVO din Sofia, cu data de 15 Mai, publică, sub titlul „Greua atmosferă din Austria s'a împrăștiat“, o corespondență din Viena, în care relevă că: „populația vieneză salută cu multă bunăvoință cel de al treilea cabinet al lui Schuschnigg, și că, îndepărtarea dualismului puterii a împrăștiat greua atmosferă creată de turburările ultimei săptămâni“.

MIR din 16 Mai publică numeroase corespondențe din Viena, în care ocupându-se de remanierea guvernului austriac, reproduce declarațiile cancelarului Schuschnigg, subliniind că declarația cancelarului, în ce privește necesitatea dezarmării Heimwehrului a produs o foarte grea impresie în sferile politice care nu au prevăzut o așa de rapidă desfășurare a activității cancelarului Schuschnigg.

UTRO din aceeași zi publică sub titlu: „O nouă neliniște în Europa Centrală“, un lung articol, în care relevă impresia produsă în Austria, atât de nouă formare a guvernului, cât și de schimbările produse în sânul Heimwehrului. Ziarul subliniază pericolul realizării Anschlussului, nu numai pentru Europa Centrală și cea Orientală, ci și pentru Mica Înțelegere.

„Astfel se pot explica neîncetatele consfătuiri dela Belgrad, București și Praga, încheie ziarul.

SCHIMBAREA DE GUVERN DIN POLONIA

Presa polonă.

Toate ziarele polone din 17 Mai se ocupă îndelung de schimbarea guvernului. Astfel GAZETA POLSKA își exprimă speranța că „chemarea la guvern a generalului Slawoj-Skladkowski va purifica atmosfera, care în ultimul timp nu a fost prea transparentă“.

EXPRESS PORANNY denumește guvernul generalului Slawoj-Skladkowski „realizatorul faptelor“.

CZAS constată că: „persoana noului premier constituie o garanție pentru îndepărtarea oricărui curent de stânga“.

KURJER PORANNY afirmă că în societatea polonă se desemnează: „dorința de consolidare, pe baza ideii militare polone“.

ROBOTNIK, publică numai o notiță scurtă, în care constată că: „formarea guvernului de către generalul Slawoj-Skladkowski a fost o surpriză pentru întreaga opinie publică“.

Ziarele din 16 Mai comentează schimbarea de guvern, subliniind că în perioada actuală a politicii interne, cât și în actuala situație economică, Polonia are nevoie de un guvern de hotărâri curajoase, de acțiuni ferme și de mână tare.

EXPRESS PORANNY relevă că generalul Skladkowski este acela cărui marelșal Pilsudski îi încredința totdeauna misiunile cele mai dificile.

După GAZETA POLSKA, trecutul militar și politic al noului președinte de consiliu îndreptățește convingerea că va isbuti să învingă dificultățile ce stau în cale.

Presa franceză.

LE TEMPS, în editorialul din 17 Mai, privitor la maniera ministerială din Polonia, scrie că aceasta înseamnă mai mult decât o schimbare determinată de rivalități personale și că ne găsim în mod efectiv în fața unei subite reveniri la spiritul și la metodele marelșalului Pilsudski.

„De aceea un șef energie este pus în fruntea afacerilor, nu numai pentru a restabili coeziunea și disciplina în sânul blocului guvernamental, dar și pentru a înfrânge orice încercare de agitație în țara sa din partea elementelor de stânga și de dreapta.“

„Politica de destindere a regimului pe care o practică d. Kosciolkowski, este deci părăsită deocamdată.“

„Dacă influența armatei și a generalului Rydz-Smigly primează totul și dacă se revine la maniera forte, e mai ales pentru că în prezența gravității situației internaționale actuale orice slăbire a regimului autoritar ar apare ca un pericol pentru țară“.

Presa maghiară.

PESTER LLOYD din 16 Mai scrie cu privire la constituirea noului guvern polon:

„Fără îndoială, formarea cabinetului înseamnă o consolidare a regimului de până acum.“

„Din punctul de vedere european, este decisiv faptul că d. Beck păstrează conducerea politicii externe polone“.

Presa iugoslavă.

Ziarul VREME, din 18 Mai, publică sub titlul „Noul guvern în Polonia“, un lung editorial, în care scrie că „formarea noului guvern Skladkowski, a pus capăt unui regim de tranșacție, înlocuindu-l printr-un regim ferm, sub conducerea prietenului și colaboratorului defunctului Pilsudski“.

Presa evreiască din străinătate.

Cotidianul evreiesc DER MOMENT din Varșovia, cu data de 17 Mai, scrie:

„Se spune că noul cabinet va fi un guvern de mână tare, pentru a răspunde la atacurile înverșunate care vin din dreapta și din stânga. Va fi expresiunea unei voințe ferme spre ordine și liniște, cu stăruința să dispără anarhia provocată de elemente primejdioase.“

„Va domni pace. Pace, însă, nu înseamnă a sta pe loc.“

„Vor interveni, desigur, schimbări importante, pe tărâmul politicii interne și păstrând linia generală a reformelor economice, se va proceda la ridicarea unui regim onest în cadrul respectării legilor Republicii.“

Actualul guvern va fi deci un guvern de consolidare, ajutat de toate grupările de asanare, care însă până acum s'au combătut reciproc, cu programe deosebite.

„În politica externă nu se va produce nicio schimbare esențială, atâta vreme cât d. Beck va păstra portofoliul afacerilor străine“.

PROBLEME EUROPENE

UTOPIA REVIZIONISMULUI MAGHIAR

KURJER WARSZAWSKI din 17 Mai publică sub titlul „Deziluzie“ un articol de fond, în care afirmă că speranțele pe care le-a legat Ungaria de vizita premierului Kosciolkowski la Budapesta, ajungând să se vorbească chiar de „realizarea unei frontiere comune ungaro-polone pe contul Cehoslovaciei, (fără ca Polonia să fi contribuit

cu ceva la crearea acestui svon), s'au spulberat în urma vizitei d-lui Austin Chamberlain la Budapesta“.

„De asemenea — susține ziarul — Ungaria s'a înșelat și în Italia, care a trecut în tabăra conservatoare, dorind să se mențină statu-quo-ul în Europa.“

„A treia și cea mai mare deziluzie a Ungariei — încheie ziarul — a fost faptul că Mica Înțelegere a dovedit la conferințele dela Belgrad neclintita ei solidaritate, în contra speranțelor Ungariei, care aștepta că Iugoslavia va trece în tabăra Germaniei“.

INTELEGEREA BALTICĂ

Ziarul lituanian LIETUVOS AIDAS din 18 Mai constată că în conferința celor trei miniștri, încheiată în ziua de 9 Mai, s'a evidențiat încă odată că Înțelegerea Baltică a devenit un factor permanent în viața politică a celor trei State baltice.

„Aceasta reese nu numai din conținutul comunicatului oficial și din declarațiile șefilor delegațiilor, ci și din

comentariile presei și din atmosfera care a domnit în tot cursul conferinței. Înțelegerea Baltică s'a dovedit ca o unitate bine consolidată, iar cele trei State gata de colaborare în serviciul păcii. Reafirmarea din nou a principiilor pactului din 1934, care stau la temelia Înțelegerii, a necesității securității colective, a unei Societăți a Națiunilor, cât mai puternice, arată că cele trei State cunosc direcția care trebuie urmată în actualele împrejurări, și sunt hotărâți să o urmeze“.

CHESTIUNI MONDIALE

JAPONIA ȘI U. R. S. S.

Comentând discursul pronunțat de către d. Terauchi, ministrul de războiu din guvernul japonez, toate ziarele sovietice se ocupă de raporturile japo-sovietice și caută să sublinieze intențiunile perfect pacifice ale U. R. S. față de „acțiunea de pregătiri războinice ale Japoniei“.

Apărând această teză, PRAVDA, cu data de 15 Mai, arată că de fiecare dată când se discută bugetul Statului japonez, cercurile militariste „fac un mare sgomot în jurul pericolului care ar fi amenințat Japonia, în special, din partea U. R. S. S. și ridică chestiunea frontierelor între Manciuria și Mongolia pe de o parte și U. R. S. S. pe de alta“.

Trecând la interpretarea discursului d-lui Terauchi, PRAVDA spune:

„Discursul generalului Terauchi, în care de sigur se reflectă mentalitatea agresivă a ofiterimii japoneze, demonstrează că cercurile militare japoneze continuă, chiar după înfrângerea lui Araki-Madzaki, să se împotrivescă oricărei ameliorări a raporturilor între Japonia și Uniunea Sovietică. Uniunea Sovietică întotdeauna a dorit și dorește și acum o astfel de ameliorare.

„Ministrul de războiu, generalul Terauchi, urmează, după cum arată discursul său, tactica militaristilor japonezi. Fără a-și da osteneala de a-și justifica afirmațiunile, d-sa repetă frazele arhicunoscute despre „agresivitatea“ Uniunii Sovietice.

„Din toată argumentarea generalului Terauchi nu reiese decât un singur lucru: discursul generalului Terauchi este o afirmare a intențiunilor militaristilor japonezi de a realiza cu orice preț programul de înarmări în vederea agresiunilor viitoare. Generalul Terauchi a fost silit să recunoască singur, că cercurile militare se opun încheierii unui pact de neagresiune între U. R. S. S. și Japonia, probabil pentru că militaristii au teamă că un astfel de pact i-ar fi împiedecat să opereze în libertate“.

CRASNAIA ZVEZDA din aceeași zi exprimă părerea că „afirmațiunile generalului Terauchi, care nu corespund realității lucrurilor, au servit pentru justificarea necesității de a trimite forțe considerabile japoneze în Manciuria“.

Comentând același discurs al generalului Terauchi, ziarul IZVESTIA din 15 Mai scrie, între altele:

„In dorința sa de a dovedi existența unei amenințări de agresiune contra Japoniei din partea Uniunii Sovietice,

telor, generalul Terauchi afirmă că guvernul sovietic n'a propus un pact de neagresiune decât la începutul realizării planului de cinci ani sovietic. Ministrul de războiu al Japoniei nu ține seamă de declarațiile făcute în repetate rânduri de reprezentanții guvernului sovietic că propunerea privitoare la încheierea unui pact rămâne și mai departe în vigoare. Guvernul sovietic nu impune nimănui propunerile sale pacifice; el este departe însă de a renunța la aceste propuneri, cu tot succesul planurilor de cinci ani.

„Punctul cel mai important din declarația generalului Terauchi este mărturisirea sa că „armata s'a opus până acum la încheierea unui asemenea pact“. Japonia are azi nevoie de o nouă amenințare inventată pentru ca militaristii japonezi să obțină noi credite pentru înarmări.

„Uniunea Sovietelor, încheie ziarul, nu urmărește cuceriri teritoriale. Ea nu are niciun interes în menținerea conflictelor de frontieră. Pentru aceasta ea este prea ocupată cu realizarea unor condiții mai bune de traiu pentru marea masă a populației. Guvernul sovietic a depus întotdeauna mari eforturi pentru a evita conflictul cu oricare din vecinii săi, atât din Orient cât și din Occident“.

CHESTIUNEA DATORIILOR DE RĂZBOIU

Ziarul DAILY HERALD din 16 Mai scrie că cercuri britanice influente ar dori să se înceapă cât mai grabnic negocieri cu Statele-Unite pentru soluționarea problemei datorilor de războiu. Ziarul arată că și la Paris există asemenea tendințe.

Se crede că o soluționare a problemei datorilor de războiu ar ușura tratarea cu Statele-Unite a unor acorduri pentru reglementarea raporturilor economice și îndepărtarea primejdiilor de războiu.

IN JURUL ACORDULUI NAVAL ANGLO-SOVIETIC

DAILY TELEGRAPH, din 18 Mai, ocupându-se de negocierile iminente cu privire la acordul naval anglo-sovietic, anunță că a intervenit o nouă complicație în situația internațională.

Sovietele cer paritatea cu Germania în Marea Baltică, însă refuză să reducă flota lor din apele Extremului Orient, pe motivul că flota japoneză nu este limitată prin niciun acord naval.